

Euroopa Komisjon

Leader+ Magazine

TÄHELEPANU KESKMES
uue oskusteabe ja uute
tehnoloogiate kasutamine

ET
2 • 2005

Leader+ Magazine

4 Leader+ tegevuses

6 Leader+ programmi esialgse analüüsi olulisimad tulemused

8 Tähelepanu keskmes uue oskusteabe ja uute tehnoloogiate kasutamine

- Ühendkuningriik: Breadalbane'i virtuaalõppekeskuse projekt
- Hispaania: projekt @CERCA
- Luksemburg: Interneti-punktid maapiirkondades

15 Lisandväärtus kohalikele toodetele

- Itaalia: strateegia Sardiinia Montiferru piirkonnast pärit kvaliteettoodete jaoks
- Ühendkuningriik: roo- ja tarnakoristuse taaselustamine Norfolk Broadsis

20 Loodus- ja kultuurivarade tõhusaim kasutamine

- Saksamaa: piirkonnaks saamine
- Taani: matkaonnid avavad tee Taani loodusesse

27 Elukvaliteedi parandamine maapiirkondades

- Rootsi: Sheena: muusikaühendus, kes tunneb nooti
- Soome: Vasikka-aho külakogukonna kaitsmine

32 Koostöö maaelu arendamiseks

- Austria-Saksamaa: riikidevaheline haridus kultuuriturismi ja piirkondlike muuseumide juhtimise edendamiseks
- Madalmaad-Saksamaa: Spreewaldi ja Noordwest Overijsseli partnerlus: riikidevaheline koostöö Leader+ programmis

39 Naised ja noored Leader+ programmis

- Iirimaa: naised juhtivatel kohtadel: maakogukonnale õige suuna andmine
- Madalmaad: noortekeskus *De Buren*

44 Uued liikmesriigid

Riik tähelepanu keskmes: Tšehhi Vabariik

48 Leader+ uudised

- Leader+ vaatluskeskuse seminar: "Uus oskusteave ja uued tehnoloogiad maapiirkondades", Soome, 6.–10. aprill 2005
- Leader+ veebilehe uus kujundus

Käesolev Euroopa Komisjoni väljanne võimaldab avalikkusele ligipääsu ühenduse algatust Leader+ käsitlevale teabele. Meie eesmärk on edastada täpset ja kaasajastatud teavet. Kui meile teatatakse vigadest, püüame need parandada. Siiski ei vastuta komisjon käesolevas väljaandes sisalduva teabe eest kirjeldatud projektide finantsandmete osas ning eriti kulutuste abikõlblikkuse osas. Lugejad kasutavad kõnealust teavet omal vastutusel ja peavad rakendama vajalikke ettevaatusabinõusid.

Lühidalt

Põllumajanduse ja maaelu arengu volinik
Mariann Fischer Boel

Leader+ Magazine'i käesoleva teise numbrilise tähelepanukeskmes on strateegiline teema "Uue oskusteabe ja uute tehnoloogiate kasutamine maapiirkondades". Kuigi tegemist ei ole kõige populaarsemaga nelja Leader+ teema hulgas, on sellel siiski tähtis osa teiste teemadega seotud Leader-projektide toetamisel, näiteks "Maapiirkondade elukvaliteedi parandamine". Seda käsitletakse käesolevas väljaandes edaspidi ja kõnesolev teema on jutuks mitmes artiklis.

Teadaolevalt etendab Leader olulist osa, innustades uuenduste läbiviimist maapiirkondades ja luues kohalikele arengule uusi väljavaateid. Üheks uuendusvõimaluseks on kohalike ressursside ja potentsiaali määramine ja nende osatähtsuse tõstmine. Uusi arenguvõimalusi ei ole alati lihtne avastada. Niisuguse uurimistegevuse läbiviimine nõuab rohkelt vabatahtlikku tööd, loovust ja kohalike olude tundmaõppimist.

Ühenduse algatus toetab ka arenguprotsesside säästlikkust kohalikul tasandil, lisades toodetele ja teenustele väärtust olemasolevate toimimisahelate omavahelise ühendamise või nende vahelise koostoime loomise teel (integreeritud lähenemisviis).

Algatus on investering sotsiaalsesse kapitali, mis ärgitab ka kohaliku ettevõtja huvi õppimise vastu. See toimib kõigi asjaosaliste jaoks õppevahendi ja õppeprotsessina.

Leader-meetodi üks olulisemaid elemente, võrgustike loomine, on peamiseks vahendiks oskusteabe ja uudsete tehnoloogiate levitamisel ja edastamisel kõikidesse ELi maapiirkondadesse.

Kui pragmaatiliselt väljenduda, siis käsitatakse innovatsiooni Leader-programmi raames "millegi uue kohaliku piirkonnale", kuna kohalike pilootstrateegiatega abil on võimalik rahastada eksperimentaalseid ettevõtmisi, mida muidu ei rahastataks.

Olen veendunud, et Leader+ annab olulise panuse Lisaboni strateegia rakendamisse. Selle 2000. aasta märtsis vastu võetud ja kümnele aastale planeeritud strateegia eesmärgiks on saavutada ELi majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnaalane uuenemine. Me peame looma uusi töökohti ja võimalusi maapiirkondades eelkõige noortele ja naistele, rakendama tehnoloogiat parimal võimalikul viisil ja jätkama uuendamist.

Tulevikus muutuvad uue maaelu arengupoliitika põhi-elementideks keskendumine partnerlusele, altpoolt tule-

vale initsiatiivile ja kohaliku elanikkonna kaasamisele. Komisjon on teinud järgmiseks, ajavahemikku 2007–2013 jäävaks programmitöö perioodiks ettepaneku lõimida (süvalaiendada) Leaderi lähenemine maaelu arengukavadesse. See ei too maaelu arenguprogrammidesse mitte ainult rohkem innovatiivsust, vaid tähendab ka vastava haldusviisi, kohalikul võrgustikul ja piirkondadevahelisel koostööl põhineva maaelu arengukava alt-üles perspektiivis planeerimise ja rakendamise levikut kogu Euroopas.

Iga maapiirkond seisab vastamisi maailmamajanduse esitatavate väljakutsetega, samal ajal kui uuenduste puudumine toob kaasa nende majandusstruktuuri nõrgenemise, elanikkonna vähenemise ja kohalike teenuste allakäigu. Käesolevas Leader+ Magazine'i teises numbris esitatakse maapiirkondade vastus nendele väljakutsetele, kusjuures tuleks rõhutada mitmeid projekte, mis näitavad maapiirkondades elavate inimeste loovust ja innovatsioonivõimet.

Magna Mater – käsitöö ja disain

Liikmesriik: Portugal
Piirkond: Assoorid
Kohaliku tegevusrühma nimetus: ADELIAÇOR ja ASDEPR
Rahvaarv: 106 603
Pindala: 1540 km²
Projekti kogumaksumus: 33 174 eurot
EL: 14 573 eurot
Muud riiklikud vahendid: 7852 eurot
Erakapital: 10 749 eurot

Magna Mater on nelja organisatsiooni poolt – ADELIAÇOR (kohalik arenguassotsiatsioon), ASDEPR (kohalik arenguassotsiatsioon), Centro Regional de Apoio ao Artesanato (käsitöönduse edendamise piirkondlik keskus) ja PPART (käsitöönduse edendamise programm) – partnerluse korras loodud projekt Assooridel.

Projekt suurendab innovatiivselt disaini osa saare traditsioonilises käsitöös, nimelt nõelbitsi valmistamises, tikkimises (õlgedega kaunistatud tüll; *matiz*, kus kasutatakse ainult erinevat tooni sinist niiti), punumises ja keraamikas. Kaks Aveiro Ülikooli viimase aasta disainitudengitest ja Assooride käsitöötajatest koosnevat gruppi töötas 2002. aasta septembris São Migueli ja Faiali saartel korraldatud õpikodades ja korraldas valminud töödest näituse Faiali saarel.

Õpikoda näitas disainerite ja käsitöömeistrite kokkuvõimise tähtsust, kuna selle tulemuseks oli traditsiooniliste mustrite uudne kasutamine, uued tehnikad ja toodete mitmekesistamine. Samuti oli see heaks oskuste ja teadmiste vahetamise võimaluseks erinevate käsitöötajate vahel. Projekti mudelit on võimalik rakendada muude käsitööalade ja piirkondade suhtes.

Kontaktisik:

Arlene Goulart
Teresa Alvernaz

E-post:

adeliacor@mail.telepac.pt
asdepr@mail.telepac.pt

Veebileht:

www.adeliacor.org
www.asdepr.com.pt

Foto Portugali riikliku koostöövõrgu üksuselt.

Liikuv hindamiskeskus Vannes'is

Liikmesriik: Prantsusmaa
Piirkond: Bretagne
Kohaliku tegevusrühma nimetus: Pays de Vannes
Rahvaarv: 66 000
Pindala: 1107 km²
Projekti kogumaksumus: 8056 eurot
EL: 1208 eurot
Erakapital: 6848 eurot

Selle projektiga rakendati Leader+ programmi kõnesolevas piirkonnas esmakordselt. Projekt sai alguse 2002. aastal, kui piirkondlikku majandust tabas kriis linnukasvatusektoris. Tänu rahalistele vahenditele, mis võimaldasid osta kasutatud sõiduki (väärtusega 7600 eurot), ja saadud tegutsemisloale avati liikuv oskuste hindamise keskus. Jäi ainult korraldada transpordikulude katmine ja sisustada töökabinet.

Leader+ koordinaatori pr Anne-Cécile Bellazregi sõnade kohaselt vastab see projekt "suurepäraselt programmi sihtgruppi – naiste ja noorte – vajadustele". Suurem osa selle keskuse abi kasutanud inimestest on tegelikult alla 26aastased ja siiani on selle projekti abil õnnestunud erinevatel tingimustel (tähtajalised ja/või tähtajatud töölepingud, töö konkreetse projektiga, asendustöö jne) tööturule tagasi tuua üle 20 inimese. Kõnesoleva programmi edu ei suuda siiski varjata mõningaid probleeme, millega kokku puututi, nagu piirkonda elama asuvatele uustulnukatele suunatud praktilise teabe puudumine, samuti narkootikumide, alkoholi ja koduvägivalga seotud probleemid.

"Ilma Leader+ toetusrahata oleksin ma pidanud leidma võimaluse mujal," selgitas Anne-Cécile Bellazreg. "Ühtlasi on see võti, mis avas paljud ukсед."

Maapiirkondade institutsioonid ei ole alati valmis oma harjumusi muutma. 2006. aastaks on Pays de Vannes'i piirkonnal siiski kavas käiku lasta uued algatused, nagu pensionile jäänud inimeste kaasabil töötute noorte nõustamine, avalikud koosolekud, mängude laenutamine või siis lastehooldus väljaspool tavalisi kellaegu.

Kontaktisik:

Anne-Cécile Bellazreg

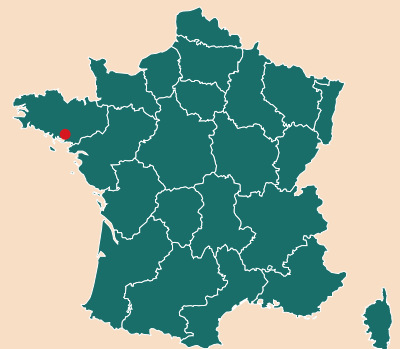
E-post:

pays.de.vannes@tiscali.fr

Veebileht:

puudub

Foto Prantsusmaa riikliku koostöövõrgu üksuselt.

Noortekogu kõneleb noorte nimel

Liikmesriik: Soome
Piirkond või ala: Järviseutu ja Härmänmaa, Lõuna-Pohjanmaa
Kohaliku tegevusrühma nimetus: Aisapari
Rahvaarv: 52 000
Pindala: 3956 km²
Projekti kogumaksumus: 15 000 eurot
EL: 7500 eurot
Muud riiklikud vahendid: 7500 eurot

Noorte vaated ei ole Järviseutu alampiirkonnas (Lõuna-Pohjanmaa, Lääne-Soome) just alati esindamist leidnud. Leader+ programmi poolt rahastatud esialgse uurimistöö tulemusena loodi sealsete noorte esindamiseks alampiirkonna noortekogu. Projekti põhiidee oli panna noored tundma, et nad on osa sellest piirkonnast ja nende arvamus on esindatud.

Projektijuht pr Taru Volotinen moodustas kõigis viies vallas esialgse uurimistöö tulemusena rühma aktiivsetest noortest (vanuses ligikaudu 16–18 aastat). Need rühmad tulid kokku, et moodustada alampiirkonna noortekogu. Järviseutu alampiirkond koosneb viiest vallast, mis on noortekogus esindatud vähemalt ühe liikmega.

Noortega vesteldes sai Taru Volotinen teada vajakajäämistest nende kodukülades. Tulemused näitasid, et noored soovivad rohkem teavet ja üritusi. Rühmad arutlesid ka selle üle, mida peaksid sisaldama ja kuidas võiksid välja näha ideaalsed Järviseutu noortele mõeldud veebilehed. Nad planeerisid ka noortekogu töökorraldust ja jõudsid järeldusele, et piirkonna kõigis viies vallas on vaja luua noorte teabekeskused. Veebileht www.nuotio.fi põhineb noorte endi koostatud kaval. Alampiirkonna noorterühm tegutseb noortekoguna edukalt ja organiseerib noortele mõeldud üritusi.

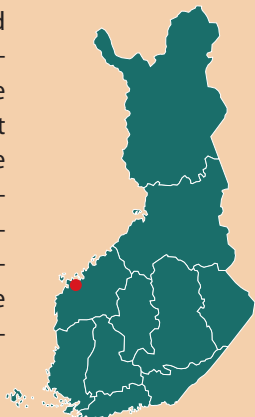
Praegu on eesmärgiks seatud veelgi rohkemate noorte teavitamine noortekogu ja selle veebilehe olemasolust ja sellega võimalikult paljude noorte kaasamine kohalike küsimuste otsustamisse. Kulutustele tähelepanu pöörates tagab noortekogu nende kasutada oleva piiratud toetusraha kulutamise noortele kõige laiemat huvi pakkuvate ürituste korraldamiseks.

Kontaktisik: Ilpo Kakko

E-post: ilpo.kakko@aisapari.net

Veebileht: www.aisapari.net

Foto Aisapari kohalikul tegevusrühmal.

Kreeka lastelaager maal

Liikmesriik: Kreeka
Piirkond: Peloponnesos
Kohaliku tegevusrühma nimetus: Olympia Development S.A.
Rahvaarv: 56 598
Pindala: 1556 km²
Projekti kogumaksumus: 436 615 eurot
EL: 151 765 eurot
Muud riiklikud vahendid: 89 723 eurot
Erakapital: 195 127 eurot

Palaiofanaro Frixas Olympia piirkonnas paiknevat, 21 aakrile rajatud laagripaika, mida algselt finantseeriti Leader II raames, on kavas Leader+ programmi raames laiendada. Laager sai alguse 1999. aastal ja töötab kolmes vahetuses juunist kuni septembrini. Iga vahetus kestab 22 päeva. Olemasoleva keskuse mahutavus kasvab 160-lt lapselt 280-le, see on mõeldud lastele vanuses viiendast kuni viieteistkümnenda eluaastani ja seal viiakse läbi üritusi arvutikirjanduse ja Interneti õpetamiseks, matku ja ekskursioone, ökoturismi ja agroturismiga arendamisega seotud üritusi jõe ääres jne.

Ehitiste puhul ja territooriumi kujundamisel arvestatakse olemasolevat arhitektuuri ja looduskeskkonda, rajatakse puitehitisi, paviljone ja pergolaid, kasutatakse Arta piirkonnast pärinevaid sillutiskive jne. Projekti kohaselt lisandub praegusele 33 töötajale veel kaheksa ja kõigil kokku on planeeritud ürituste läbiviimiseks palju vajalikke oskusi.

Kontaktisik:

pr. Gavou Anastasia

E-post: anol@otenet.gr

Veebileht: www.anol.gr

Foto Kreeka riikliku koostöövõrgu üksuselt.

Leader+ programmi esialgse analüüsi olulisimad tulemused

Meil on hea meel tutvustada teatavaid Leader+ programmi esialgse analüüsi tulemusi, mis põhinevad 2003. aasta ühtsetel seireindikaatoritel. Andmed esitati Leader+ programmi juhtkomiteele Brüsselis 6. detsembril 2004. aastal.

Leader+ programmi rakendusala ulatub Orkney saartest Põhja-Atlandil kuni Guajaana idaosani Lõuna-Ameerikas. Selle territooriumi EL-15 riikide koosseisu kuuluval alal on 892 kohalikku tegevusrühma, mis hõlmavad 52 miljonit inimest ja mis katavad ligikaudu 1 568 000 ruutkilomeetrit

ehk peaaegu poole EL-15 kogupindalast.

Kohalike tegevusrühmade arv on eri riikides erinev. Luksemburgis on neid kõige vähem, neli, ja Saksamaal kõige rohkem, 148. Leader+ algatuse raames peavad kohalikud tegevusrühmad programmi käivitumisel valima ühe neljast prioriteetsest teemast või kui liikmesriik on lisanud ka oma teema(d), siis mitu. Prantsusmaa lisateemad käsitlevad näiteks uute elanike ja ettevõtete vastuvõtmist ning naiste ja noorte probleemi. Kohalikel tegevusrühmadel on

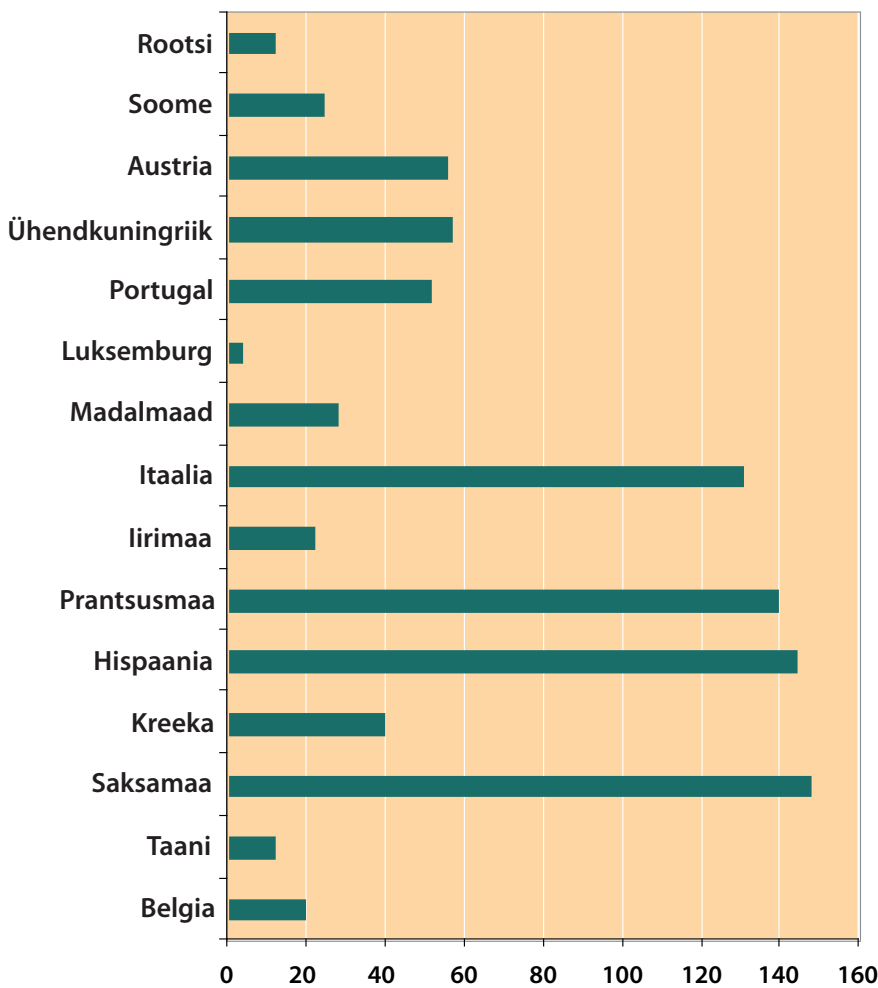
ka võimalus kombineerida erinevaid teemasid. Järgnev graafik annab ettekujutuse kohalike tegevusrühmade jagunemisest teemade ja riikide kaupa.

Enamik teise meetme (maapiirkondadevahelise koostöö toetamine) raames toimivatest partnerlussidemetest hõlmavad EL-15 liikmesriike. Seitse koostööpartnerit on siiski viiest uuest liikmesriigist: Lätist, Sloveeniast, Slovakiast, Poolast ja Küprosel. Ka väljastpoolt ELi piire on mitmeid partnereid, nagu Šveits, Serbia ja Montenegro, Island, Norra, Tuneesia, Aserbaidžaan, Gruusia, Venemaa, Brasiilia ja Kanada.

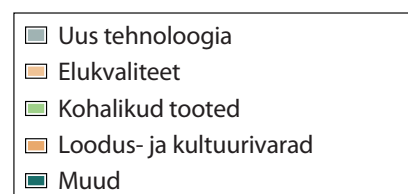
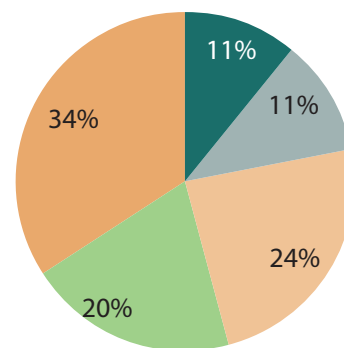
Ühisprojektide jaoks ei ole ELi juhenditele lisatud mingisuguseid konkreetseid siseriiklikke kriteeriume. Heakskiidetud ühis-tegevuse/toodete liikidest võib näiteks tuua kommunikatsioonivahendid (veebilehed, brošüürid, trükiväljaanded, filmid jne), koolituse (seminarid, loengud, õpikojad, õppereisid), uurimis- ja õppetegevuse, turundusstrateegia täiustamise ja tootearenduse, reklaamüritused (konverentsidel, üritustel ja messidel osalemine), ürituste organiseerimise (nt näitused) ja investeerimistegevuse.

Nendest programmidest enam kui pooltel puudub kindel

Valitud kohalike tegevusrühmade arv

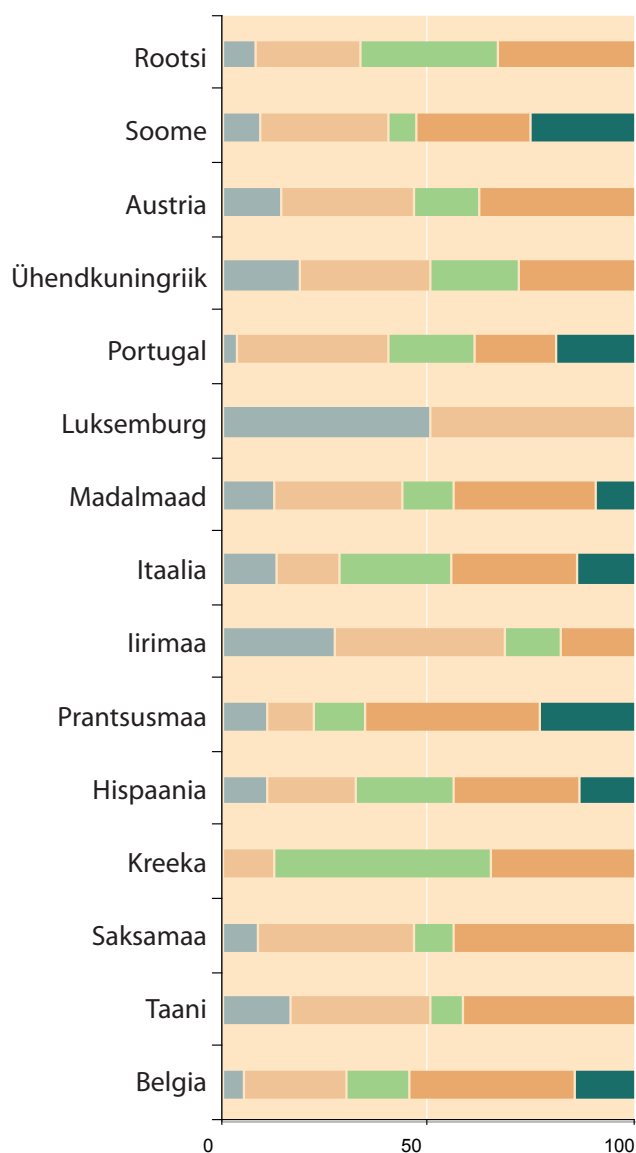
Leader+ programmi kohalike tegevusrühmade valitud prioriteetsed teemad

projektitaotluste esitamise voor, varieerudes kahest korrast aastas (22 programmi) ühe (üks programm) ja nelja korrani (üks programm).

Uurimusest selgus, et riikideüleste projektide heakskiitmine võib osutada koostööprotsessi kitsaskohaks. Selle põhjuseks on suurelt osalt erinevused programmide rakendusfaasis. Muud takistused tulevad ühtlustatud protseduuri puudumisest riikidevaheliste projektide heakskiitmisel (pikad tähtajad, raskused heakskiidu saamisel) ja ebapiisaval tasemel teabest teise meetmega seotud siseriiklike menetluste kohta.

Selleks et innustada kohalikke tegevusrühmi käivitama riikideülest koostööd, peab toimima parem teabevahetus ja ühine koostöövõrk. Leader+ vaatluskeskus pakub selle probleemi lahendamiseks mitmesuguseid koostöövahendeid, nagu dokumentatsioon ja seminarid, aga ka olemasoleva partnerite otsingusüsteemi täiendamine, mille kohta võib leida täpsemaid andmeid Leader+ programmi veebilehelt <http://europa.eu.int/comm/leaderplus>.

Tähelepanu keskmes

UUE OSKUSTEABE JA UUTE TEHNOLOOGIATE KASUTAMINE

Leader+ algatuse andmete põhjal on näha, et projekt “Uue oskusteabe ja uute tehnoloogiate kasutamine”, mida valiti 11% juhtudest, osutus nelja vertikaalse teema hulgast kõige vähem valituks. Faktist, et selle teema valis väiksem osa kohalikest tegevusrühmadest, ei saa siiski teha järeldusi terviku kohta, kuna arvestada tuleb ka horisontaalset aspekti. Paljudes projektides kasutatakse uut oskusteavet ja uusi tehnoloogiaid muudel teemadel läbiviidavate projektide toetamiseks ja käesolevas väljaandes võib ka leida vastavaid näiteid.

Maaelu arengus on Internet ja sellega seondud tehnoloogia tihti esinev ja populaarne rakendus. Käesolevas osas vaatluse all olevates projektides võib näha sama tehnoloogia rakendamist erineval ja uudisel viisil samasuguse lõpptulemuse saavutamiseks, nimelt kohalike elanike kaasamiseks nii külas kui infoühiskonnas. Maapiirkondades ei seisne uue oskusteabe ja uute tehnoloogiate kasutamine siiski mitte ainult teabe saamises ja suhtlemisvõimalustes. Seda saab samahästi rakendada ka kaugõppe ja koolituse, keskkonnajuhtimise, tervishoiu, taastuvenergia, nii merelt kui maalt pärit toodete töötlemise, alternatiivsete põllumajanduskultuuride tootmise ja biotehnoloogia vallas.

Teadmine “kuidas midagi teha” ei ole alati võrdne tehnoloogilise uuendusega, mis tähendab, et olemasoleva parem ja põhjalikum kasutamine võib olla palju asjakohasem. Tehnoloogia või oskusteave peaks sellest seisukohast lähtudes olema vastav sihtgrupile. Võrreldes väljastpoolt maapiirkonda tulevate uute ettevõtjatega on naistel, noortel ja traditsioonilistel põllumeestel erinev sotsiaalne ja kultuuriline hoiak. Samuti võime ülaltoodud eri valdkondade puhul mõelda, kuidas uut oskusteavet ja tehnoloogiat saaks peale maaelu arengu stimuleerimise kasutada ka tehnoloogia arendamiseks.

Taastuvenergia puhul on maapiirkonnad sageli arengu eesotsas. See ei ole sugugi üllatav, kuna kohalikult kasvatataval või hangitaval toorainel, nagu puit, biomass, ringlussevõetud metaan ja vesi, põhinevad energiaprojektid on tihti otseselt seotud teiste maaelu eelistega, nagu talu majandustegevuse mitmekesistamine ja mastaabisääst tänu ühistele töötlemisrajatistele. Leader+ projektidele on niisugused seosed olulised ja nende tundmine annab võimaluse tuua otsest kasu nii kohalikele majandusele kui keskkonnale.

Euroopa Liidu majandus- ja sotsiaalpoliitika seisukohalt on uute tehnoloogiate juurutamine ja “teadmispõhiste” tööstusharude kasv äärmiselt olulised, kuna need mõjutavad tuntavalt konkurentsi, tööhõivet ja infoühiskonda. Info- ja sidetehnoloogia strateegiline kasutamine aitab lähendada kaugelasuvaid turge, arendada teabevõrke ja võidelda sotsiaalse tõrjutuse vastu. Väikeettevõtetele võib info- ja sidetehnoloogia sageli pakkuda esmaseks uurimistegevuseks vajalikku toetust just uute toodete turuletoomisega. 2003. aasta veebruaris vastu võetud Valencia deklaratsioonis tõdetakse:

“Põllumajanduspiirkonnad on Euroopa põhivara, mille kogu potentsiaali saavutamiseks tuleb uut info- ja sidetehnoloogiat kasutada maaelanikkonna elukvali-

teedi tõstmiseks ja tööväljavaadete parandamiseks ning traditsiooniliste ja uute maamajanduse valdkondade arengu kindlustamiseks, et võimaldada maapiirkondadel täielikult lõimuda Euroopa teadmispõhise majandusega ja selles osaleda.”

Euroopa konverents “Infoühiskond kui maaelu arengu põhitegur”, veebruar 2003, Valencia.

Leader+ programmi raames on palju eri näiteid sellest, kuidas on lülitatud projektidesse uut “oskusteavet” ja uut tehnoloogiat, ja sellel on olnud kohapealse elanikkonna töö- ja elukorraldusele positiivne mõju.

Info- ja sidetehnoloogia oskuste toomine Šotimaa maapiirkonda.

ÜHENDKUNINGRIIK

Teisaldatavate info- ja sidetehnoloogia infrastruktuuridega varustamise katseprojekt võimaldab Šotimaa maakogukondadel õppida uusi oskusi

Breadalbane'i virtuaalõppekeskuse projekt

Eesmärgiga parandada ligipääsuvõimalusi info- ja sidetehnoloogia süsteemidele ja sellealasele koolitusele töötasid kohalikud inimesed välja Breadalbane'i virtuaalõppekeskuse projekti. Projekti teostamiskoht on maapiirkond Šoti mägismaa loodeosas Stirlingi piirkonnas, mida Loch Lomond & Trossachs National Park Authority nimetab Breadalbane'iks, ja esialgu viiakse see läbi üheaastase katseprojektina lõpptähtajaga 2005. aasta aprillis. Kõnesolev projekt on ainuke kogukonnalt põhinev ja kogukonna poolt hallatav virtuaalõppekeskus Šotimaa maapiirkondades.

Kuigi õppeprotsess ise on väga reaalne, nimetatakse seda "virtuaalseks", kuna tegemist ei ole kindlasse kohta ehitatud, vaid teisaldatava rändprojektiga, mis kasutab ära olemasolevaid kogukonnakeskuste hooneid üle kogu piirkonna. Programmi eesmärk on saavutada igas kogukonnas õppekeskus, mis on kindlatel päevadel ja kindlatel kellaaegadel valmis koolitust pakkuma. See innustaks individuaalõppega tegelema paljusid selle piirkonna inimesi, kellel praegu puudub juurdepääs moodsale ja kiirele info- ja sidetehnoloogia tehnikale ja väljaõppele.

Leader+ programmi rahadega oli võimalik osta sülearvuteid ja seada kogukonnakeskuste hoonetes sisse Interneti lairibaühendus, mis teeb kolmele kohalikule kogukonnale kättesaadavaks kõige ajakohasema info- ja sidetehnoloogia ressursi. Pärast läbirääkimisi kuuest eri kogukonnast pärit inimestega valiti need kolm kohta välja ja seati seal sisse lairibaühendus.

Ühenduse sisseseadmine

Loodeti, et katseaasta jooksul saavad kõik kolm küla lairibaühenduse, tegelikkuses osutus see protsess aga planeeritust aeglasemaks, nii et ainult Tyndrumis on ühendus olemas. Viivitused tekkisid sellest, et juhtimisrühm kulutas palju aega ja vaeva, et kindlaks teha, kas kõikide kogukondade inimesed on ühenduse asukohaga rahul. See oli vajalik, kuna on oluline, et kõik "õppekeskused" asuksid kohas, kus leidub kõige rohkem kasutajaid ja kus see piirkonna sotsiaalmajandusliku arengu seisukohalt kõige enam tulu toob.

Tähtis aspekt oli projekti puhul piisavate rahaliste vahendite leidmine selleks, et pakkuda kursuste läbiviimiseks kõrgkoolidega samal tasemel olevat toetust, et ükski õppida soovija ei jääks sellest võimalusest ilma. Siiani läbi viidud kursuste teemadeks on olnud arvuti algõpetus, digitaalfotoograafia ja Euroopa arvutikasutaja oskustunnistus⁽¹⁾. Plaanis on ka teha koostööd kooli ja vanematega, et nad oleksid võimelised lastele Interneti kasutamisel abiks olema, ning samuti piirkonna noorterühmadega sülearvutite ja Interneti kasutamise osas.

Nimetatud kursustele lisaks korraldatakse Tyndrumi rahvamajas kaks korda nädalas Interneti-klubi, kuhu või-

⁽¹⁾ Euroopa arvutikasutaja oskustunnistus (ECDL) on tõend, mis võimaldab hinnata tunnistuse omaniku põhioskusi tänapäevase andmetöötlustarkvara kasutamisel ja mis koosneb seitsmest moodulist. Täpsemalt: <http://www.ecdl.com>.

Õppekeskus annab vajalikud oskused.

vad tulla kõik soovijad, et kasutada Interneti oma soovi kohaselt. Selle üheks eesmärgiks on toetada ja julgustada inimesi registreerima end kaugõppekursustele. Artikli kirjutamise hetkeks oli kolm naist seda juba teinud ja nautis õppimist keskkonnas, kus kogu sessiooni vältel on tehniline tugi juhendaja näol käepärast.

Leader+ programmi raames õppimise eelised

Algusest peale on olnud selge, et selle projekti edu peamiseks teguriks on kohapealse koordinaatori töölevõtmine, kes juhhib vabatahtlikest koosneva juhtimisrühma abil projekti elluviimist. Selle ametikoha tähtsus on muutunud projekti edenedes üha ilmsemaks.

Hädavajalikuks on osutunud ka sülearvutite tehniline tugi. Kuna kaks korda nädalas korraldatavas Interneti-klubis kasutab arvuteid palju eri inimesi, võtab viiruste jms tekitatud probleemide lahendamine palju aega.

Projekti keskel läbiviidud hindamine tõi esile mõned positiivsed tulemused. Tyndrumi külas, mis oli projekti algusfaasis selle keskmeks, on umbes 150 elanikku, kuid see arv võib olla ümbruskonna suurtes hotellides töötavate noorte arvelt siiski ka suurem. 10 olemasoleva arvuti kasutamiseks seisavad inimesed tihti järjekorras. Selleks et innustada suuremat hulka kohalikke noori seda võimalust kasutama, on siiski vaja veel palju tööd teha.

Juhendajaga kursused, mis kasutavad kohalikke juhendajaid, on samuti olnud väga populaarsed. Neile, kellel puudub enesekindlus või võimalus suuremates rühmades osaleda, on võimalik pakkuda individuaalõpet. Projekti esimese üheksa kuu tulemuste järgi osales selles 71 naist ja 35 noort. Niisuguste kursuste läbiviimist piiras varem jätkuvaridust pakkuvate kõrgkoolide nõue, et kursusel peab osalema vähemalt kaheksa inimest. Könesolevat nõuet oli selles maapiirkonnas raske täita. Sageli juhtus, et osalejad saadeti tühjalt tagasi, kui kursused jäid ära, sest neile oli registreerinud vähem kui kaheksa inimest. Leader+ programmi raames olevad kursused on toimunud sõltumata osa võtta soovijate arvust.

Projektist tulenevaks kasuks on ka küla rahvamajade sisetuleku kasv. Maapiirkonna külades on rahvamajad tähtsateks kogukonnakeskusteks, kuid sageli on neil raskusi jooksvate kulude katmisega. Leader+ on rahvamajade regulaarselt kasutades andnud neile hädavajaliku sisetule-

ku. Samuti on projekt andnud tõe aruteludele lairibaühenduse sisseadmise kohta mitte ainult Breadalbane'i kogukonnas, vaid maapiirkondades kogu Šotimaal.

Peale Leader+ programmi rahastasid kõnesolevat projekti ka Direct Grants, Stirling Council Community Planning Fund, Carnegie UK, Awards for All ja Stirling Council Community Grants Scheme. Rahaliste vahendite põhiosa eraldas Leader+ ja ilma selle toetuseta ei oleks katseprojekt käivitunud. Programmijuht toetab projekti jätkuvalt ja on selle arengust väga huvitatud, see asjaolu on olnud tõeliseks kindlustunde allikaks. Projekti rahastatakse veel kolm aastat ja pikas perspektiivis loodetakse, et osutatavat teenust tunnustatakse kui väärtuslikku vahendit koolitamiseks ja tööhõivevõimaluste parandamiseks selles maapiirkonnas. See võimaldaks saavutada regulaarset riigieelarvelist rahastamist.

Breadalbane'i virtuaalõppekeskus

Liikmesriik: Ühendkuningriik

Piirkond või ala: Šotimaa, Breadalbane

Kohaliku tegevusrühma nimetus:

Lomond and Rural Stirling

Rahvaarv: 2500

Pindala: 2437 km²

Projekti kogumaksumus: 98 000 eurot

EL: 48 300 eurot

Muud riiklikud vahendid: 35 000 eurot

Erakapital: 14 700 eurot

Kontaktisik: Suzanne Player

Adress: Tyndrum Village Hall, Tyndrum, FK20, Stirlingshire, Scotland

Telefon: +44 (0) 15 67 82 01 54

E-post: players@stirling.gov.uk

Fotod kohalikult tegevusrühmalt Lomond and Rural Stirling.

Tähelepanelik pilk klaviatuuril.

HISPAANIA

Innovatiivse piirkondliku lähenemisviisi väljaarendamine mitmekülgse info- ja sidetehnoloogia strateegia jaoks, et ületada “digitaalne lõhe” ja kindlustada koht tulevikus!

Projekt @CERCA

Tehnoloogia arengu tegelikkus toob endaga kaasa sotsiaalse ebavõrdsuse uusi aspekte just infotehnoloogia kasutajate ja mittekasutajate vahel, mis on üldiselt tuntud kui “digitaalne lõhe”. Sellel uuel sotsiaalse diskrimineerimise ohul on tähtis osa ka maakeskkonna arengus. Tulemuseks on olukord, kus maapiirkonnad on võimalustele ligipääsu ja neist kasusaamise osas linnakeskkonnaga võrreldes ebasoodsamal positsioonil.

Koondumine projekti @CERCA alla

@CERCA on projekt, mis on sündinud vajadusest tegeleda uute tehnoloogiate rakendamisega maapiirkondades elavate inimeste parema käekäigu nimel tulevikus. See on koostööprojekt, mis näeb Leader+ programmi raames ette “uute tehnoloogiate kasutuselevõtu maaelanikkonna sotsiaalse tõrjutuse ületamiseks”.

Selle idee ümber on projekti elluviimiseks koondunud kaksteist Andaluusia maaelu arendamisega tegelevat rühma, mis hõlmavad 179 haldusüksust. Need rühmad on järgmised: Asociación para el Desarrollo del Guadajoz y Campiña Este (Córdoba), Grupo de Desarrollo Rural ‘Almanzora’ (Almería), Grupo de Desarrollo Rural del Valle de Lecrín-Temple y Costa Interior ‘Aprovalle-Temple’ (Granada), Asociación Grupo de Acción Local ‘Campiña Sur’ (Córdoba), Asociación para el Desarrollo del Condado de Huelva ‘Adercon’ (Huelva), Asociación Grupo de Desarrollo Rural ‘Valle del Alto Guadiato’ (Córdoba), Asociación para el Desarrollo Rural de la Comarca de Guadix (Granada), Asociación para el Desarrollo Rural del Medio Guadalquivir

(Córdoba), Asociación para el Desarrollo Rural de la Comarca de los Pedroches (Córdoba), Asociación para la Promoción Económica de la Vega – Sierra Elvira ‘Promovega – Sierra Elvira’ (Granada) ja la Asociación Grupo de Desarrollo Rural ‘Sierra de las Nieves’.

Andaluusia piirkondliku omavalitsuse põllumajanduse ja kalanduse osakond määras viimati nimetatud rühma “Sierra de las Nieves” @CERCA projekti koordineerivaks rühmaks.

Kõikidel nendel rühmadel on mõned ühisjooned, mis koondavad nad ühiselt @CERCA alla. Need on madal asustihedus (keskmine elanike arv kohaliku omavalitsuse kohta on 4000), uute tehnoloogiate arendamiseks vaene infrastruktuur, madala koolitustasemega elanikkond, ühendusteede puudumine ja lõpuks ka asjaolu, et need rühmad paiknevad suurelt osalt Andaluusia suhteliselt isoleeritud mägiapiirkondades.

@CERCA eesmärgid ja metoodika

Kõnesoleva koostöörühma üldine eesmärk on “tasakaalustada infoühiskonna raames maa- ja linnakogukonna võimalusi”. Lisaks sellele on ka muid eesmärke, milles 12 eespool loetletud rühma on ühiselt kokku leppinud, ja need on järgmised:

- luua kohaliku arengu programmile täiendav lisaväärtus;

Uute tehnoloogiate omandamise rühmaharjutus.

- saavutada teatavate projektide arendamiseks piisav "kriitiline mass";
- leida üles koostööd tegevate piirkondade vahel loodud sünergiad ja neist kasu saada;
- luua eri koostöörühmade vahel kogemuste vahetamise vahendid. Kogemustevahetus peaks põhinema uutel tehnoloogiatel ja olema sobiv kõikide maaelu arendamisega tegelevate rühmade jaoks Andaluusias;
- edendada ettevõtlikku koostöövaimu, mis looks maa-ettevõtetes mastaabisäästu, et suurendada nende konkurentsivõimet.

Teabe kättesaadavusel on selle projekti sihtelanikkonda silmas pidades kaks aspekti. Esiteks nõuab see teabele juurdepääsuks sobiva info- ja sidetehnoloogia infrastruktuuri loomist ja teiseks suhtumist teabesse kui "teadmiste tekitamise tööriista" lisaväärtuse loomiseks, et saavutada projekti erinevad eesmärgid.

Mõned tulemustest, mis projekti abil loodetakse saavutada, on sihtelanikkonna oskuste paranemine uute tehnoloogiate kasutamisel, teadmiste ja kogemuste viimine maapiirkonna sotsiaalses ja majanduselus tegevate isikute hulka, teabele juurdepääsu lihtsustamine selleks, et kõik projektid ellu viia, maapiirkondade liigendamine kohalike haldusasutuste elanikele lähemale toomise abil.

Kõigel sellel on mõju tööhõivele, kuna infoühiskond on oluline tööhõivesektor, mis praegu annab 25% uutest töökohtadest ja on seega ilmselgelt seotud @CERCA raames käsitletavate uute tehnoloogiatega. Lisaks sellele ületab nõudmine kvalifitseeritud tööjõu järele praegu pakkumise ja pakutavad töökohad on üldiselt kõrgetasemelised.

Kõiki neid üksikasju arvesse võttes omandab @CERCA kogukonna jaoks "sotsiaalse šoki leevendaja" rolli, pehmedades "sotsiaalse lõhe" efekti ja vähendades seeläbi sotsiaalset tõrjutust ja eraldatust, mis sellega tavaliselt

Projekt @CERCA

Liikmesriik: Hispaania

Piirkond: Andaluusia

Juhtiva kohaliku tegevusrühma nimetus:

Grupo de Desarrollo Rural Sierra de las Nieves

Projektiga hõlmatud ala kokku

Rahvaarv: 662 416

Pindala: 16 311 km²

Projekti kogumaksumus: 11 196 233 eurot

EL: 4 710 283 eurot

Muud riiklikud vahendid: 2 355 142 eurot

Erakapital: 4 130 808 eurot

Kontaktisik: pr Mari Paz Arroyo

Adress: c/ del Pozo 17, Yunquera, E-29400 Málaga

Telefon: +34 952 87 27 47

Faks: +34 952 87 27 46

E-post: agdr@sierranieves.com

Veebileht: <http://www.sierranieves.com>

Fotod Hispaania riikliku koostöövõrgu üksuselt.

kaasneb. Seega saavutatakse uute tehnoloogiate arendamisega projekti esmane eesmärk, Andaluusia maaelanikkonna elukvaliteedi tõstmise.

Projekti kogueelarve on koos EAGGF-i, Hispaania põllumajandus- ja kalandusministeeriumi, Andaluusia piirkondliku omavalitsuse põllumajanduse ja kalanduse osakonna osaluse ning eratoetustega 11 196 233 eurot. Abikõlblikusaeg kestab alates 3. oktoobrist 2002 kuni 30. novembrini 2006.

Suurel ekraanil tundi jälgimas.

LUKSEMBURG

Interneti-punktid maapiirkondades muutuvad kogukonna kohtumispaikadeks

Luksemburgi valitsus on viimastel aastatel aidanud rajada igasse kohalikkum omavalitsusse Interneti-punkte. Sel viisil on kõigil võimalus kasutada uut info- ja sidetehnoloogiat.

Idee oli anda rahalist toetust arvutite ostmiseks ja seada need üles avalikus kohas, kuhu inimestel oleks kindlal ajal nädalas vaba juurdepääs. Luksemburgi põhjaosa Leader+ programmi kohalikud tegevusrühmad andsid oma info- ja sidetehnoloogiaalastest kogemusest lähtudes haldusüksustele nõu riistvara ja tarkvara ostmise alal. Selle käigus tuli välja, et kogukondadel on erinevad vajadused. Näiteks pidasid mõned kogukonnad info- ja sidetehnoloogiat ebavajalikuks, samas kui teised olid sellest väga huvitatud ja kavandasid kohalikele elanikkonnale koolituskursuste korraldamist. Lõpuks otsustati, et Leader+ programmi rühm peaks kogu projekialgatust erinevate kohalike ametiasutuste vahel koordineerima.

Interneti-punkti kohandamine kogukonna vajadustele

Laiaulatusliku uurimistöö ja teabekampaania abil tehti kindlaks eri partnerite tehnilised vajadused. Tulemuseks oli klassikalise Interneti-punkti väljavalimine, milles on kuus personaalarvutit ja mitu printerit. Seejärel tuli muretseda erinevate kohalike ettevõtjate vajadustele vastav tekstitöötlus- ja arvutustarkvara. Selleks et kohandada seadmestik eri vajadustele vastavaks, tuli teha esildis vastutavale ministereerumile. Lõpptulemusena arendati välja suured 10 töökohaga Interneti-punktid, mida pakuti nendele kogukondadele, kes tahtsid korraldada info- ja side-

tehnoloogia kursusi. Teistele rühmadele eraldati klassikalised kuue arvutiga Interneti-punktid ja kahe või kolme arvutiga väikesed Interneti-punktid paigutati väiksematesse kogukondadesse ja küldadesse.

Niisiis oli valitsusel võimalik toetada ühe ja sama eelarve piires kolme tüüpi Interneti-punkte vastavalt sellele, mida maakogukonnad Luksemburgi põhjaosas vajasisid. Tegelikult on see hea näide koostööst mitte ainult piirkonna ulatuses, vaid ka kohalike ja riiklike ametiasutuste vahel. Sama näidet korratakse Luksemburgis vähemalt ühes Leader+ programmi piirkonnas. 2004. aasta lõpuks oli rahvale avatud 27 Interneti-punkti. Kogu riigi põhjaosas paikneb kuus suurt Interneti-punkti, kus saab korraldada koolituskursusi ja anda kõigile kohalikele elanikele arvutikasutamise võimalus.

Alles pärast tehnilise seadmestiku paigaldamist hakati mõistma, et Interneti-punktide tööd tuleb korraldada, et inimesed kasutaksid pakutavaid võimalusi parimal viisil, ja samuti seda, et külaelanikud ei taha suhelda ainult Interneti teel! Küldades, kus sotsiaalne infrastruktuur puudub või on vähe arenenud, on Interneti-punktid muutunud uue põlvkonna kohtumispaikadeks.

Kaks kohalikkum tegevusrühma Luksemburgi põhjaosas korraldasid juba programmi Leader II raames agaralt koolituskursusi kõigis arvutitesse puutuvates küsimustes. Programmi Leader+ raames kasvas see tegevus piirini, kus programmiga seotud inimesed ei suutnud koolituse korraldamist tagada, ja abiks moodustati spetsiaalne mittetulundusorganisatsioon TRIPTICON (*Trame Régionale pour l'Initiation Professionnelle aux Techniques de l'Information et*

Ühendust kontrollimas.

de la Communication Ouest-Nord). Lisaks kõigile klassikaliste kursustele korraldab TRIPTICON ka Euroopa arvutikasutaja oskustunnistuse kursusi (¹). Huvi korral on võimalik korraldada spetsiaalseid õpikodasid, näiteks Interneti-kaubamajadest ostmise teemal, veebilehe kujundamise, Interneti-panga kasutamise, kodulehe loomise jms kohta. Korralduskulud, välja arvatud koolitajate palk, tasub osaliselt programm Leader+.

Interneti-punktid maapiirkondades

Liikmesriik: Luksemburg

Piirkond või ala: Rédange/Wiltz ja Clervaux/
Vianden

Kohaliku tegevusrühma nimetus: Red/Wolz
& Clerf/Vianden

Rahvaarv: 35 539 elanikku

Pindala: 837 km²

Projekti kogumaksumus: 68 000 eurot

EL: 13 600 eurot

Muud riiklikud vahendid: 54 400 eurot

Kontaktisik: hr Fons Jacques

Aadress: 23, an der Gaass
L-9150 Eschdorf

Telefon: +352 89 95 68-1

Faks: +352 89 95 68-40

E-post: rw@leader.lu

Veebileht: www.rw.leader.lu

Fotod Luksemburgi riikliku koostöövõrgu üksuselt.

(¹) Euroopa arvutikasutaja oskustunnistus (ECDL) on tõend, mis võimaldab hinnata tunnistuse omaniku põhioskusi tänapäevase andmetöötlustarkvara kasutamisel ja mis koosneb seitsmest moodulist. Täpsemalt: <http://www.ecdl.com>.

LISANDVÄÄRTUS KOHALIKELE TOODETELE

Casizolu juustu kodukoht.

ITAALIA

Sardiinia juust loob piirkondliku identiteedi, toob kaasa majandusliku õitsengu ja on aluseks kohalike toodete väärtustamise strateegiale!

Strateegia Sardiinia Montiferru piirkonnast pärit kvaliteettoodete jaoks

Montiferru kohaliku tegevusrühma piirkonnast, millesse kuuluvad ka Barigadu ja Sinis, on 1950ndatest aastatest alates toimunud maaelanikkonna rohkearvuline väljaränne enaminnastunud aladele. Selle põhjuseks on olnud vajadus suurema sissetuleku ja sotsiaalteenuste parema kättesaadavuse järel. Selle tagajärjel on põllumajandus ja kõik teised traditsioonilised tegevusvormid kaotanud nii tööjõudu kui piirkonna traditsiooniliste toodete valmistamiseks vajalikke teadmisi ja oskusi.

Projekti taust

Demograafilise olukorra järkjärguline halvenemine on kohalikkude kogukonda mitmel viisil tugevasti kahjustanud, mille näiteks on traditsiooniliste tavade ja kommete kadumisega seotud kohaliku identiteedi kadumine. Sellele lisanduvad põllumajandusliku tegevuse puudumisest põhjustatud keskkonnaprobleemid, nagu mulla erosioon ning ökotüüpide ja endeemsete liikide kadu.

Montiferru kohaliku tegevusrühma peamiseks eesmärgiks on olnud taasluua piirkonna sotsiaal-majanduslik süsteem, mis on sõltuv kariloomakasvatusest ja käsitöölusele rajatud väikeettevõtetest. Selleks on:

- lisatud väärtust kohalikele toodetele ja lihtsustatud nende pääsu kohalikele turgudele;

- kaitstud kadumisohtu olevaid loodusvarasid;
- propageeritud Montiferru imago;
- taasluudatud kohaliku kogukonna sotsiaal-kultuurilist pärandit (tavade ja kommete, mis iseloomustasid varem selle piirkonna maaelu).

Kohalik tegevusrühm alustas tööd juba algatuse Leader II raames ning toodetele väärtuse lisamise ja kohalikele põllumajandussaadustele turu leidmise protsess toimib nüüd ka programmi Leader+ raames. Projekt keskendub tüüpilisele kohalikele Casizolu juustule. Seda juustu valmistatakse kindla veisetõu, Modicano Sarda piimast. Lehma karjatatakse vabalt ja nad annavad piima, millel on omalaadne "puidu ja lehtede" maitse.

Casizolu juustust

Selle traditsioonilise, paisunud purni kujuga lehmapiimast juustu olemasolu on eriti üllatav, kuna Montiferru asub selle piirkonna südames, kus tehakse kitsse- ja lambapiimajuustu. Seda juustu valmistavad peamiselt naised. See on täielikult käsitsi valmistatud toode, mille tegemisel sõtkutakse värsket juustumassi juustu kalgendamisprotsessi kindlal etapil kuuma vee all. See annab juustule ka klassikalisel eripärase kuju.

Klassikaliselt eripärase kujuga Casizolu juust.

Tootmisprotsessi mõistmine

Investeeringud Casizolu juustu tootmiseks keskenduvad järgmistele aspektidele:

1. Tootmisprotsessi suunamine, toetamine ja optimeerimine:

- vabatahtliku koodeksi määratlemine ja ettevalmistamine tehnilise tootmise reeglite osas,
- toiduohutuse kava määratlemine ja ettevalmistamine,
- konkreetse tootmistehnika koolituskursuse elluviimine.

2. Töötajate otsene motiveerimine koos tootmisettevõtete rahastamisega.

3. Müügi- ja turundusfunktsiooni suunamine, toetamine ja optimeerimine:

- juustu turuleviimine traditsioonilise tootena, mis on suudetud päästa, ja selle seostamine Montiferru piirkonna imagoga,
- juustu seostamine teiste kohalike kvaliteettoodetega (mesi, külmpressitud oliiviõli, Malvasia vein),
- juustu positsiooni tugevdamine kvaliteetse toitlustamise sektoris,
- tootjatele turu nõudmistega kohanemisel toetuse pakumine varustusahela juhtimistehnikate kaudu (virtuaalne ladu).

Casizolu juustu turustamiskava

Kohalik tegevusrühm võttis koos juustu tootjatega osa 2000. aasta "Salone del Gusto di Torinost" (Torinos peetav toidumess), mis on tõenäoliselt kõige olulisem siseriiklikke tooteid tutvustav üritus. Casizolu juustu fenomenist oli huvitatud ka kohalik ajakirjandus, kus ilmus arvukalt artikleid. Varsti järgnes üleriigilise ajakirjanduse huvi selle toote ja piirkonna vastu, mille tagajärjel ilmusid artiklid erinevates turismile, veinile ja kulinaariale spetsialiseerunud nädalajärges.

Toote levitamist korraldati ka toitlustussektoris. Näiteks restorane ja peatumiskohti (hotellid, kodumajutuskohad jne) innustati juustu kasutama nende "tüüpilises ja rahvuslikus" menüüs.

Casizolu jätkab programmi Leader+ raames

Programmi Leader II raames elluviidud tegevused moodustavad aluse Leader+ programmi toel kavandatavale tööle. Selleks et tõhustada põllumajandus- ja toiduainetööstustoodete tarnimise korraldust, kavatseb kohalik tegevusrühm arendada programmi Leader+ raames välja mitut sektorit hõlmava võrgustiku erinevate majandusvaldkondade vahel.

Juba praegu on mitmeid algatusi, millega:

- toetatakse nii kohaliku tegevusrühma sisemist võrgustikku kui ka sidemeid väljaspool piirkonda,
- täiustatakse uudsete vahendite abil tootmisprotsessi kvaliteeti,

- parandatakse piirkonna "külalislahkust" ja sellega seotud klienditeenindust,
- lihtsustatakse kohalike toodete turulepääsu.

Programmi Leader II rahade abil saadud head tulemused on Leader+ programmi jaoks tähtsaks kogemuseks. Strateegia, mida kohalik tegevusrühm järgib, ei puuduta ainult majanduslikke faktoreid, vaid arvestab ka sotsiaalsete ja keskkonnamuutujatega. Tulemuseks on igakülgne lähenemisviis kohalikele toodetele lisandväärtuse andmisele.

Kvaliteetoodangu strateegia – Montiferru piirkond (Sardiinia)

Liikmesriik: Itaalia

Piirkond või ala: Sardiinia

Kohaliku tegevusrühma nimetus:

Montiferru, Barigadu, Sinis

Rahvaarv: 59 573

Pindala: 1499 km²

Projekti kogumaksumus: 8080 eurot

EL: 4096 eurot

Muud riiklikud vahendid: 2619 eurot

Erakapital: 1365 eurot

Kontaktisik: Salvatore Polo

Aadress:

Piazza Mannu snc, Seneghe, I-09070

Telefon: +39 078 35 41 32

Faks: +39 078 35 41 32

E-post: galmb@tiscali.it

Fotod Itaalia riikliku koostöövõrgu üksuselt.

ÜHENDKUNINGRIIK

Uus ühendus, koolitus ja uus tehnoloogia – kõik selleks, et kindlustada piirkonna traditsioonilise sektori tulevik

Roo- ja tarnakoristuse taaselustamine Norfolk Broadsis

Norfolk Broadsi maastiku iseärasuseks on sealseid maailmakuulsaid veeteid ääristavad hiiglaslikud roostiku- ja tarnaväljad. Looduskaitsejad loevad seda tüüpi märgalasid maailmatahtsusega elupaikadeks, mis on koduks haruldastele taime- ja loomaliikidele. Turist ei suuda ehk alati hinnata roo-loorkulli nõudeid neile ulatuslikele roostikele, aga näha neid madalal taeva all tiirutamas on igatahes muljet avaldav vaatepilt!

Nende alade säilitamine sõltub roo ja tarna korrapärasest niitmisest. Tavapäraselt on seda tehtud tööstuslikult, et saada toormaterjali rookatuste jaoks, tugevdades sellega seost piirkonna ehituspärandi ja looduskeskkonna vahel. Turismiväljaannetes võib sageli näha pilte vikatile toetuvatest rooniitjatest ja hoolikalt virnadesse laotud roovihkudest päikesesäras.

See romantiline kujutluspilt on kohaliku rooniitmise tegelikkust ähmastanud. Vikatit, mille tõhusam tehnika on tagaplaanile tõrjunud, kasutatakse harva. Niisugustest muudatustest hoolimata on Broadsi roo- ja tarnatööstus vaevelnud tõsistes raskustes, mille põhjuseks on osaliselt import ja sellest tulenevad madalad hinnad. Veel tegutsevad roo- ja tarnaniitjad ei ole suutnud asendada olulisi masinaid, samas kui tööstusharu ei suuda pensionile läinute asendamiseks uusi inimesi ligi meelitada.

2002. aasta septembris The Broads Authority poolt avaldatud uuringus tõdetakse, et tööstusliku rooniitmisega tegeleb veel vaid 20 inimest, ainult üksikud neist on alla 30aastased ja mitmed on lähenemas pensionieale (või on üle selle). Nagu võiski eeldada, oli nende motiveeritus madal. Mitmed rooniitjad ei usaldanud looduskaitseorganisatsioone, kuna need tundusid eelistavat roostiku majandamist vabatahtlike abil.

Praegu viiakse programmi Leader+ rahade abil läbi koolitust ja taastatakse hooletusse jäetud roostikualasid. See loob võimalusi uutele ettevõtjatele ja samas suurendab juba tegutsevate ettevõtjate töö tulemuslikkust ja sissetulekuid.

Uus ühendus programmi Leader+ abil

Kui kohalikud rooniitjad võtsid oma äritegevusele toetuse leidmiseks ühendust programmi Leader+ organisatsiooniga Broads & Rivers, ei olnud sugugi üllatav, et nende põhinõudeks oli uute masinate ostmine, mis võimaldaks üksikniitjatel oma töö säilitada. Siiski jõuti ka arusaamisele, et sellest üksinda tööstusharu jaluleaitamiseks ei piisa.

Traditsiooniline vikat on tänapäeval asendunud uue tehnoloogiaga.

Programmi Leader+ põhimõtetega sobitumiseks moodustati uus organisatsioon, mis võimaldas üksikniitjatel koonduda ühiseks hüvanguks. Iseenesest oli see küllaltki radikaalne samm. Kuigi kohalikud rooniitjad üksteist tundsid ja neil oli muidugi ka palju ühist, olid nad alati olnud üksikettevõtjad ja harjunud suurelt osalt omaette töötama. Pärast võimalike alternatiivsete õiguslike struktuuride otsimist loodi ühendus koos ettevõttega Broads Reed and Sedge Cutters.

Vahetu kasu ühenduse loomisest oli toetuse saamine ja põhiliste lõikusmasinate ostmine. Programmi Leader+ rakendus püüdis liikmete teenimisvõimalusi parandada lisaks ka väljaspool roo- ja tarnaniitmisel hooaega. Seda tehti koolituste korraldamisega muudes maastikuhooldusega seotud küsimustes, nagu töötamine kettsae ja võsalõikuriga.

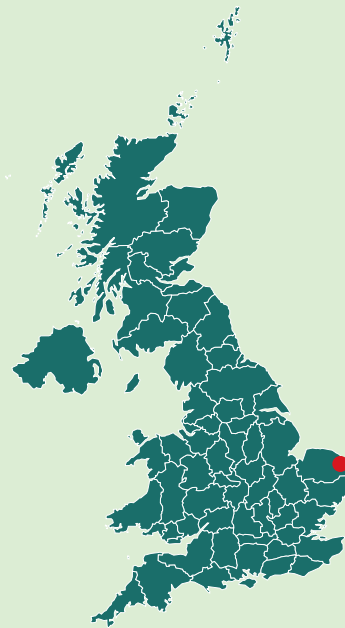
Võib-olla kõige olulisemad kasutegurid on siiski jäänud kõige vähem märgatavaks. Ühenduse moodustamine on muutnud nii looduskaitseorganisatsioonide kui teiste jaoks lihtsamaks küsida roo- ja tarnaniitmisettevõtjate kui rühma arvamust. Ühenduse liikmed on rahul, et esimest korda küsitakse nende arvamust asjade kohta, mis võivad nende elu mõjutada, nagu näiteks roostiku taastamise planeerimine ja tööde kavandamine üleujutuste leevendamiseks.

Uute inimeste tööle meelitamine

Esimese projektiga õnnestus peatada kohaliku roo- ja tarnakoristustööstuse allakäik ja tublisti tõsta eneseusaldust ja optimismi. Nüüd on heaks kiidetud teine projekt, mis on suunatud tööstusharu pikemaajalistele vajadustele, meelitades tööle ja toetades uusi ettevõtjaid, tõstes juba tegutsevate ettevõtete töö tulemuslikkust ja sissetulekuid ning parandades Broadsi roo ja tarna propageerimise taset.

Norfolki roog on korralikult virnastatud ja kasutamiseks valmis.

Ühendus koostab koolitusprogrammi, mis võimaldab vabatahtlikel osaleda roo- ja tarnakoristustöödel ühenduse kogenud liikmete kõrval; aastateks 2005–2006 on kohti 12 vabatahtlikule. Projekti raames taastatakse ka 40 hektarit unarusse jäänud roostikku ja tarnavälju, suurendades nii tööstuslikuks majandamiseks sobivat ala ja kindlustades sellega, et uued rooniitjad leiaksid endale töötamiseks sobivaid alasid.

Innovatsioon sissetulekute suurendamiseks

Soise rannikumaa taastamine nõuab pealetungiva võsastiku koristamist ja veevoolu edasi-tagasi juhtimiseks hädavajalike kuivenduskraavide puhastamist. See on tavapäraselt olnud vaevarikas käsitsi tehtav töö, kusjuures moodsad mehaanilised kaevamismasinad on paljude tundlike piirkondade jaoks oma raskuse tõttu ebasobivad. Leader+ programmi rahade toel saab ühendus katseliselt kasutada uut kergekaalulist tehnikat, mis peaks lubama töötada tõhusamalt ja samas ümbruse suhtes tundlikumalt.

Hooletusse jäetud roostiku taastamine annab tegutsevatele roolõikajatele võimaluse lisateenistuseks, mis on eriti kasulik seetõttu, et niisuguseid töid on võimalik teha väljaspool roo- ja tarnakoristushooaega. Projektiga pööratakse tähelepanu ka talvekuudel väljas töötamise vajadusest tekkivatele probleemidele. Halb ilm takistab rooniitmist alati, kuid ühendus muretsseb siiski teatud arvu ajutisi varjualuseid, mida saab kasutada peale lõigatud materjali ladustamise ka roo "korrastamiseks" (käpimiseks). Niisugune paindlikkus tagab, et rooniitjad ei kaota hooaja keskel ühtegi väärtuslikku tööpäeva.

Reklaami edendamine

Suhtlemine roo- ja tarnatööstusega on tavapäraselt olnud keeruline selle killustatud iseloomu tõttu. Tänu roo- ja tarnaniitjate ühenduse moodustumisele on nüüd kergem selle liikmete teenuseid reklaamida ja parandada üldist arusaamist roo- ja tarnaniitmise tavadest. Ühendus kavatseb anda välja voldiku ja teha veebilehe,

mis annavad üldhariva sisuga teavet ning teavet ühenduse ja selle liikmete töö kohta.

Koostööpartnerite otsimine

Norfolki rooniitjad on väga huvitatud koostööst kolleegidega teistest piirkondadest, et leida uusi innovatiivseid meetodeid, mis suurendaksid ettevõtete jõudlust veelgi, mõjudes keskkonnale jätkuvalt positiivselt. Mõned esialgsed kontaktid on juba loodud, kuid ka muud ettepanekud on teretunud.

Roo- ja tarnakoristuse taaselustamine

Liikmesriik: Ühendkuningriik

Piirkond või ala: Norfolk

Kohaliku tegevusrühma nimetus:

Broads & Rivers

Rahvaarv: 98 945

Pindala: 1043 km²

Projekti kogumaksumus: 172 425 eurot

EL: 58 820 eurot

Muud riiklikud vahendid: 113 605 eurot

Kontaktisik: Malcolm Hackett

Adress: Economic Development Unit,
Norfolk County Council, County Hall,
Martineau Lane, Norwich NR1 2DH

Telefon: +44 16 03 22 89 60

Faks: +44 16 03 22 33 45

E-post: malcolm.hackett@norfolk.gov.uk

Veebileht: www.broadsanddrivers.org.uk

Fotod The Broads Authority'lt.

LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAIM KASUTAMINE

SAKSAMAA

Programmi Leader+ rahalised vahendid loovad aluse tugevamale piirkondlikule identiteedile ja annavad tõuke turismi arengule

Piirkonnaks saamine

Anette Pfeifferi ja Jan Swoboda artikli alusel

Ülem-Švaabimaa Leader+ programmi piirkonnal on kunsti, kultuuri ja arheoloogia seisukohast palju pakkuda ja eelajaloolisest ajast pärit arvukad leiud tõendavad, et Ülem-Švaabimaa on asunike seas alati populaarne koht olnud. Programmi Leader II raames oli üheks eesmärgiks tekitada nii kohalikes inimestes kui turistides arusaamine nendest rikkustest ja kasutada neid vähearenenud turismisektori virgutamiseks. Järgmine samm on kõigi nende elementide vormimine üheks tooteks, mida oleks võimalik turistidele müüa ja selle abil piirkonna enda identiteeti tugevdada. Programmi Leader+ raames jätkub piirkondliku identiteedi saavutamiseks kriitilise massi väljatöötamine ja turismi alal arendatakse välja koordineeritud turundusstrateegiat.

Leader+ rõhutab piirkonna veetlust

Kõnesolevas piirkonnas on programmi Leader raames juba loodud uusi asutusi ja turismiattraksioone, millest väärib märkimist Bad Buchaulinnas asuv Federseemuseum. Selles vabaõhurajatises eksponeeritakse eelajaloolisi asulakohti ja see pakub nii laste- kui noortegruppidele suurt huvi. Samuti on äsjaehitatud Heuneburg, endine keldi hõimupealiku residents Hebertingen-Hundersingeni lähedal, muutunud üheks peamiseks muuseumi huviobjektiks.

Mitmed kohalikud ametiasutused peavad sündmuste kalendrit, et võimaldada ligipääs teabele kõikide piirkon-

nas toimuvate ürituste kohta, ja see on kättesaadav aadressil www.donaukalender.de. Teine, kogu Leaderi piirkonnas toimiv projekt on sündinud koostööst organisatsiooniga "Parc naturel régional du Pilat" Prantsusmaal. Sellest partnerpiirkonnast pärit seitse kunstnikku on loonud seitsme omavalitsusüksuse jaoks seitse kunstiteost. Seitse kunstnikku Ülem-Švaabimaalt töötas vastutasuks Pilat' piirkonnas.

Tulemused on olnud positiivsed. Näiteks on külastajate arv Federseemuseumis selle avamisest alates kahekordistunud. Mõned küsimused Ülem-Švaabimaa imago ja identiteedi kohta, nii piirkonnasiseselt kui väljastpoolt vaadatud, siiski jäävad, sealhulgas ka turismile kõige kohasema turundusstrateegia leidmine.

Tugevad turunduspartnerid

"Meie peamine eesmärk ei ole Ülem-Švaabimaa piirkonna turustamine," ütles Oberschwabeni kohaliku tegevusrühma harukontori tegevdirektor Emmanuel Frank. "Me kavatseme pakkuda piisavalt huviobjekte piirkonnaüleseks turustamiseks ja teisest küljest soovime teadvustada piirkonnas elavatele inimestele, et peale Bodensee on ka teisi vaatamisväärsusi." Neli piirkonnaülest turismiühendust reklaamib praegu turismiobjekte ja hoolitseb bronee-

Ülem-Švaabimaa tähtsamad linnad.

Külaskäigul Federseemuseumi võib palju näha ja õppida.

ringute eest ning ühine sündmuste kalender annab teavet uute omavalitsusüksuste kohta, hõlmates ka vaba aja veetmise, toitlustuse ja hotellimajanduse sektorit. "Turismiühenduse broneerimissüsteemi rakendamine tundub kasulikum kui oma süsteemi loomine," märkis Emmanuel Frank.

Piirkonnaülese teadlikkuse loomiseks kutsuvad kohalik tegevusrühm ja turismiühendus ajakirjanikke üles külastama piirkondlikke muuseume ja huviobjekte ning kirjutama sellest erinevates turismiajakirjades. See muudab olemasolevad vaatamisväärsused nähtavamaks ja tugevdab ka eri asutuste vahelist koostööd. Siseturundus rändnäituse vormis eri avalikes asutustes (kohaliku tegevusrühma tellitud) annab teavet programmi Leader projektide kohta. Kolmekeelne pildiraamat tutvustab turismitööstuse teenuseosutajatele Leaderi toetatavaid projekte. Kõnesoleva pildiraamatu eesmärk on ka turismivaimu tugevdamine elanikkonna hulgas loosungiga "Pildiraamat igale paigale".

Kui vähegi võimalik, töötame koos

Kogu turunduse oluline element on tihe koostöö ametkondade ja piirkondlike ametiasutuste vahel. Niisugune koostöö nõuab kohaliku identiteedi olemasolu ja selle puhul on piirkonna suurus määrava tähtsusega. Kui piirkond on liiga väike, on piirkondliku identiteedi loomiseks raske ühisjooni leida ja ühise turundusstrateegia väljatöötamine osutub probleemiks. Turismiobjektide ebaühtlase jaotumise tagajärjeks Ülem-Švaabimaa piirkonnas on ühe või kahe projektiga väikeste piirkondade tekkimine.

Näiteks leidub Lõuna-Saksamaa suurimal kanarbikunõmmel Federsee ümbruses arvukalt jääaja jäänukeid ja

muid arheoloogilisi leide. 4000 elanikuga Kurstadt Bad Buchau meelkitab kohale kuni 800 külastajat päevas. Siit on turistidel võimalik külastada ümbruskonnas asuvaid vaatamisväärsusi: Skulpturenfeld Oggelshausenit, Bachritterburgi ja Heuneburgi. Kuna Federsee ümber paiknevad alad ei moodusta mitte ainult ühtset administratiivset piirkonda, vaid neil on ka looduslikel tunnusel põhinev ühtne identiteet, on siin turundust palju lihtsam korraldada.

Koostöö Bad Buchaus on selle tõenduseks. Linn on kodus looduskaitsealale, mis tegeleb vastutasuks täiendavalt ka keskkonnakaitsealase hariduse arendamisega koos vabaõhumuuseumiga, kus on tööl üks täiskohaga pressiesindaja. See tekitab lumepalliefekti. Artiklid erialajakirjanduses meelitavad turiste kohale kuni 50 km kauguselt. Teadlikuks saamine sellest, et elatakse huvitavas piirkonnas, muudab ka kohaliku elanikkonna arusaamist oma kultuurilistest ja ajaloolistest rikkustest. Peale selle antakse kohalikes ajalehtedes sündmuste kohta pidevalt ülevaateid ja toimub järjest kasvav hulk üritusi, mida on võimalik rahastada tänu suurele külastajate arvule.

Teistes piirkondades peale Bad Buchau areneb koostöö aeglaselt. Federseemuseum ja Bachritterburg teevad juba koostööd, aga mitte lähedal asuv Heuneburgi muuseum, mis asub teiselpool piiri mitte ainult inimeste meeltes, vaid ka reaalses igapäevaelus. Näiteks ei sõida kahe kreisi (maakonna) vahel ühistransport.

Kohalikud tegevusrühmad annavad koostöö edendamiseks ja toetamiseks endast parima. 2001. aasta suvel korraldasid nad näiteks ülemaailmse kongressi teemal "Kultuur ja turism Euroopa maapiirkondades". Kohalike

ametiasutuste, turismitööstuse, muuseumide, teadlaste ja kunstnike esindajad arutlesid selle üle, kuidas muuta kultuuriprojektid laiemale rahvahulgale huvipakkumaks. Peale selle moodustas kohalik tegevusrühm linnapeadele ja muuseumide esindajatele mõeldud foorumi. Selleks et tõsta teadlikkust kohalike muuseumide osas, on nüüd päevakorras mõte üliõpilaste viktoriinist.

Kokkupuude ajalooga

Kahe käimasoleva Leader+ projekti algataja Erwin Zillenbiller ütleb: "Mida rohkem inimesed oma piirkonna ajaloost ja oma juurtest teavad, seda paremini mõistavad nad oma ümbrust ja identifitseerivad ennast sellega." Selleks on Erwin Zillenbiller koos arenguassotsiatsiooniga Förderverein Heuneburg korraldanud kolm avalikku etendust, mis on kohale toonud sadu turiste.

Need etendused annavad ühtlasi panuse kohaliku identiteedi tugevdamiseks Leader+ piirkonnas, võimaldades inimestel heita pilk oma ajalukku. Kanzachi omavalitsusüksuses, kus on ainult 530 elanikku, ehitati Leader II programmi rahade abil Turmhügelburg, kohalikku alamaadlisse kuuluva suguvõsa Bachritter (rüütli) teine residents. See projekt suurendas tunduvalt selle väikese piirkonna turistide arvu ja viis ühtlasi veel kahe Bachritteri festivali korraldamiseni külastajate arvuga 7000.

Leader+ programmi rahadega laiendatakse Bachritterburgi ühendust. Ajaks, kui kogu kompleks 2005. aastal avatakse, ootab arenguassotsiatsioon 10 000 külastajat. Assotsiatsioon püüab abi turunduse jaoks saada ka Bad Buchau transpordiosakonnast. Kohalikele käsitöömestritele ja teistele kompleksi ehitamisega seotud inimestele tõuseb selle avamisest tulu kas oma toodangu müümise näol või külastajatega seoses tekkivaid uusi äri võimalusi kasutades.

Oggelshausenis andis skulptuuripark võimaluse esitleda piirkonda ja selle loodust. Oggelshausen on olnud 30aastase vaheajaga kahe skulptorite sümposiumi toimumiskohaks. Viimane niisugune üritus, kus paljudest maadest pärit kunstnikud löid skulptuurid ja seejärel otsisid neile maastikul sobiva koha, toimus Leader II programmi rahade abil. Esialgu olid sellest huvitatud ainult turistid, aga hiljem üha enam ka kohalikud elanikud.

Reis läbi aja

Leaderi raames on ürituste valik laienenud ja muutunud järjest huvitavamaks. Praegu on toimumas koostöö eri osaliste vahel ning väikesed projektid tõmbavad ligi üha enam osalejaid. Üldise pildi saamiseks tuleb kõik need erinevad elemendid kokku panna ja tutvustada piirkonna neid eripäraseid jooni, mis annavad mitmekesisuse tema ajaloo- ja kultuuripärandile. Reis läbi aja on üheks võimalikuks sidemeks kõigi eri ajastutest pärit rikkuste vahel. See viiks eri piirkonnad ja muuseumid kokku teiste asutustega, kes tegelevad toitlustamise, turunduse, hotellimajanduse jms-ga. Ööbimisega turismipakett annaks näiteks turismigruppidele võimaluse külastada ka kaugemaid vaatamisväärsusi.

Mõned muuseumid on niisugust reis-läbi-aja-kontseptsiooni juba arutanud ja Leaderi tööühm võib koostada vajaliku ülevaate koos pildimaterjaliga. Arutatud on koos-

tööd muuseumide ja suuremate majutuskohtade vahel ja näiteks võib kohaliku pruulikojaga bussireisimarsruut sisaldada ka Kanzachis asuva Bachritterburgi külastamist.

Edasisteks meetmeteks on olemasolevate viidete laiendamine ja kõigi huviväärsuste kandmine teekonnakaartidele ning selles integratsiooniprotsessis on kohalikul tegevusrühmal koos vastavate sektoritega oluline roll.

Piirkonnaks saamine

Liikmesriik: Saksamaa

Piirkond või ala: Baden-Württemberg

Kohaliku tegevusrühma nimetus:

Oberschwaben

Rahvaarv: 118 322

Pindala: 1108 km²

Projekti kogumaksumus: 11 miljonit eurot

EL: 3,6 miljonit eurot

Muud riiklikud vahendid: 5,9 miljonit eurot

Erakapital: 1,5 miljonit eurot

Kontaktisik: Emmanuel Frank

Aadress: Landratsamt Sigmaringen,
Leopoldstraße 4, 72488 Sigmaringen

Telefon: +49 (0) 7571 102-354

Faks: +49 (0) 7571 102-540

E-post: emmanuel.frank@lrasig.de

Veebileht: www.donaukalender.de

Fotod Saksamaa riikliku koostöövõrgu üksuselt.

Kohalikust materjalist lihtsa konstruktsiooniga matkaonnid.

TAANI

Traditsioonilise majutuse kasutamine avab piirkonna suurepärase looduse ja annab matkajatele ühenduse rahvusvahelise võrguga

Matkaonnid avavad tee Taani loodusesse

Karsten Lægdsmandi artikli alusel

Grønt Uddannelsescenter (Rohelise Hariduse Keskus) on roheliste projektide keskus Sjælland loodeosas. Keskus sai Leader+ programmilt toetusi projekti *Friluftsnet Nordvest* (loodepiirkonna vabaõhuvõrgustik) jaoks. Projekti sisuks on lihtsate matkaonnide võrgustiku loomine, mis paikneksid veekogude kallastel ja piirkonna matkaradade läheduses. Kokku 60 lihtsast matkaonnist koosnev võrgustik võimaldab rattaga, ratsa või jalgsi matkajatel ja purjetajatel kogu piirkond ühe matka jooksul läbi käia.

Käesolev projekt annab kõigile loodust armastavatele inimestele, nii taanlastele kui ka välismaalastele võimaluse tutvuda "Taaniga lühikokkuvõttes", kuna see sisaldab kõike: rohelist metsi, looklevaid ojasid, valgeid liivarandu ja idüllilisi külasid. See piirkond on juba aastaid järjest suuremat arvu turistide ligi meelitanud ja nüüd on see kõigile avatud.

Lõpuks saab projekt osaks Nave Nortrailist, mis on riikidevaheline matkarada ümber Põhjamere.

Projekti taust

Fugledegaard on Taani suurim viikingiaegne asulakoht ja ühtlasi ka sissepääs tulevasele Åmoseni looduskaitsealale. Siin kõneldes ütles Steffen Holberg, projekti idee autor: "Ma olen juba ammu tahtnud teha selle ala avatumaks nende jaoks, kellele meeldib viibida looduses. Meil on kõike, mida hing ihaldab, ja seda kõigest matkateekonna kaugusel!"

Matkaonnid pakuvad teretulnud lõögastust ...

Jalgsi, rattaga, ratsa või süstaga saabuvate külastajate jaoks oli tarvis lihtsaid ja odavaid ööbimisvõimalusi. Rootsi mudelil põhinevaid matkaonne on lihtne valmistada. Taani keeles on matkaonn *læskur*, mis tähendab lihtsat mätaskatusega avatud palkonni, mida talupojad ööbimiseks kasutasid, kui nad läksid suvel mägedesse heina tegema. *Læskur*'e on lihtne ehitada ja on välja töötatud ka isemeisterdamise juhend, nii et matkaonn on võimalik kiiresti kokku panna ja selleks ei ole vaja mingeid erilisi oskusi. Igas matkaonnis on magamiskohti kuni kaheksale inimesele ja neil ei ole vaja teha muud, kui oma magamiskotid laiali laotada. Tavaliselt on ühes kohas kolm matkaonni koos, et klassitais õpilasi või skaudirühm saaks samas paigas ööbida.

Viimased 15 matkaonni on paigutatud 10kilomeetriste vahemaade järele, mis võimaldab matkajatel hõlpsasti jõuda järgmisesse peatuskohta sama päeva jooksul. Põhiidee seisneb selles, et inimesed saaksid planeerida oma puhkust, kuidas ja kus nad tahavad, kas mere ääres, metsas, oja kaldal või linna lähedal. Puuetega inimestele kergesti ligipääsetavates kohtades on matkamajad sisse seatud nii, et puuetega inimesed saavad nendes ööbida.

Mõningate projektiga seotud probleemide lahendamine

“Uusi projekte on alati keeruline alustada. Aga ma olen sellega harjunud. Probleemid on selleks, et neid lahendada, ja ma võin teile kinnitada, et probleeme oli palju,” ütles Steffen Holberg.

Erinevalt ajast, kui talupojad võisid varjualuseid ehitada ilma kelleltki luba küsimata ja kohtadesse, mida nad pidasid kõige otstarbekamaks, oli üks esimestest tekkinud takistustest vajadus saada matkaonnidele ehitusluba. Projekti teostamine ei oleks olnud võimalik ilma Leader+ programmi poolse rahastamiseta. Samuti ei oleks see olnud võimalik ilma paljude vabatahtlike abita, kes aitasid matkaonne kokku panna.

Leader+ teeb asja paremaks

“Ilma Leader+ programmi eraldatud rahata ja ilma Leader+ programmi koordinaatori abita ei oleks seda projekti olemas,” selgitas Steffen Holberg. “Niisuguse programmi kaudu raha saamine on muutunud lausa teaduslikuks uurimistööks. Raha õigel viisil kasutada ei olnud samuti sugugi lihtne. Mõlemal juhul on koordinaatori juhendamine aidanud meil edukalt hakkama saada. On eriti oluline, et abi on võimalik saada piirkondlikult ning et me ei pidanud ühendust võtma ühegi valitsusasutusega Kopenhaagenis, kus oleks raske olnud leida õiget inimest ja saada asjatundlikku nõuannet.”

Projekt on loonud uue võimaluse nii loodust armastavate inimeste, piirkonna elanike kui ka selle külaliste jaoks. Tulevikus kasutavad praegu loodavaid matkaradu inimesed, kes matkavad ümber Põhjamere.

Peale selle aitas projekt vältida kohaliku saeveski sulgemist. “Odava hinnaga puitu on raske hankida ja Taanis on

... ja magamiskotid on kasutamiseks valmis.

palgad kõrged. On olemas selge oht, et kohapeal töö lõpetatakse ja viiakse see üle riikidesse, kus palgad on madalamad,” sõnas Steffen Holberg.

Tulevikuväljavaated

Projektiga areneb ka Stinet Nordvest (loodepiirkonna matkavõrgustik) ja pärast viimaste matkaonnide püstipannemist seovad erinevad matkarajad seda Nave Nortrailiga.

Hiljutise õppereisi tulemusena Saksamaa (Thüringer Wald) ja Inglismaa (Rockingham Forest) looduskaitsealadele on tekkinud võimalus ka rahvusvahelise koostööprojekti loomiseks Euroopa looduskaitsealade vahel. Selle teema kohta ütles Steffen Holberg: “Ma õppisin palju ja sain palju ideid, mitte üksnes koostöövõimaluste kohta, vaid ma sain ka häid kontakte inimestega, kellega ma nüüd suhtlemist jätkan.” Viimase mõttena ütles ta: “Kuidas näiteks tundub teile idee Euroopa külast matkaonnidega, mille on ehitanud Euroopa riikidest pärit noored?”

Sjælland loodeosa vabaõhuvõrgustik

Liikmesriik: Taani

Piirkond või ala: Lääne-Sjælland

Kohaliku tegevusrühma nimetus:

Leader+ West Zealand

Rahvaarv: 60 000

Pindala: 985 km²

Projekti kogumaksumus: 216 196 eurot

EL: 54 066 eurot

Muud riiklikud vahendid: 54 066 eurot

Erakapital: 108 064 eurot

Kontaktisik: Steffen Holberg

Aadress: Godthåb Mølle, Bakkedraget 20, DK-4450 Jyderup, Denmark

Telefon: +45 59 26 24 04

E-post: steffen@heltude.dk

Veebileht:

www.shelternet.dk ja www.heltude.dk

Fotod Steffen Holbergilt.

ELUKVALITEEDI PARANDAMINE MAAPIIRKONDADES

ROOTSI

Leader+ aitab rahastada muusikapüüdlusi ja tagab korraga nii elukvaliteedi kui võrdsuse

Sheena: muusikaühendus, kes tunneb nooti

Sheena presidendi Åsa Johnseni artikli alusel

See on lugu sellest, kuidas väike, üheks suveks antud toetus Leaderilt viis edasi järgmise algatuseni järgmisel suvel. Ühendusena saab Sheena praegu raha ja muud toetust Leader+ programmi kohalikul tegevusrühmal Astrid Lindgrens Hembygd, kes hindab koostööd sotsiaalse arengu liikumapaneva jõuna. Sheena eesmärgiks on laiendada tegevusringi ja võimaldada noortel leida oma koht. Sheena kaudu saavad noored muusikud, eeskätt tütarlapsed, võimaluse arendada oskusi ning juurdepääsu esinemiskohtadele ja tehnikale, mis sellises maapiirkonnas ei oleks muidu olnud võimalik. Projekt täidab Astrid Lindgrens Hembygdi seatud eesmärgi elukvaliteedist, luues keskkonna, kus on hea üles kasvada.

2003. aasta paaril suvenädalal korraldati esimene projekt, muusikalaager Popkollo, aasta hiljem järgnes sellele teine. 2003. aasta muusikalaager sai juba abiraha Leader+ programmi kaudu. Selle ürituse tulemusena sündinud muusikaühendus Sheena korraldas 2004. aastal järgmise suvelaagri. Enne Sheena asutamist rahastati veel ühe Leader+ programmi toetusega teostatavusuuringuid, mis käsitlesid peamiselt 2004. aasta kevadel toimunud üritusi. Kuna tulemused olid väga positiivsed, loodigi ühendus ja jätkuvalt Leader+ programmi kaudu rahastatud Sheena korraldada jäi kogu suve kestev laager 2004. aastal.

Saamislugu

Lugu algab tegelikult 12- kuni 16aastastele tüdrukutele mõeldud suvise muusikalaagriga, mis oli selgelt keskendunud popmuusikale. Laagri nimeks oli Popkollo (*kollo* tähendab rootsi keeles suvelaagrit). Mõte pärineb 2002. aasta suvest, ühelt Rootsi suurimalt popstaarilt Marit Bergmanilt. Kuigi Bergman oli oma karjääri muusikaäris sooloartistina juba kindlustanud, oli ta siiski hästi teadlik muusikalavadel valitsevast soolisest ebavõrdsusest. Ta oli tihti nii kontsertidel, muusikaõhtutel kui ka erinevates klubides esinedes ainus naine ja tundis ennast meestekeskse kultuuris küllaltki üksi. Midagi oli valesti. Mariti jaoks oli tüdrukutele mõeldud popmuusikalaagri korraldamise idee kurtmise asemel millegi positiivse korrasaatmine.

Esimese popmuusikalaagri kavandamine tõi ilmsiks mõned tegurid, mis on muusikamaailmas sugudevahelise eraldatuse ja diskrimineerimise lähteks. Nimetada võib positiivse tagasiside ja eeskujude puudumist ja ideede vähesust. Vastandina poistele on tüdrukutel erinevad muusikalised ambitsioonid ja nad ei saa alati vanematelt, õpetajatelt või teistelt autoriteetidelt samaväärset positiivset tagasisidet ja julgustust. Rokkmuusika ajaloos on

Locasanna soolo.

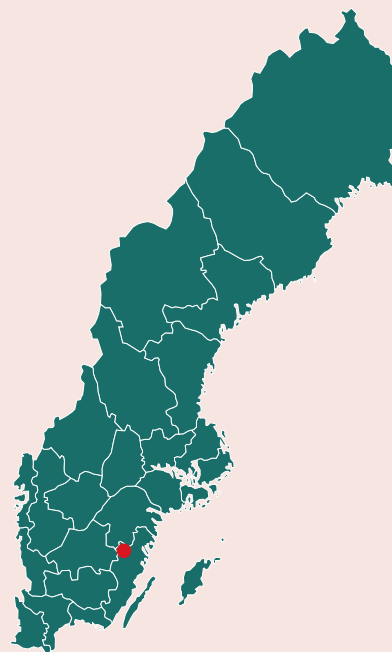
tõepoolest ainult üksikuid naisi. Legendaarse *riot*-tüdrukutebändi Bratmobile liikme Molly Neumanni sõnade järgi ei puudu tüdrukutel mitte muusika tegemiseks vajalik enesekindlus, vaid pigem ei tule nad üldse selle peale, et muusikat teha. Maailmas, kus eksisteerivad selged normid tüdrukute ja poiste käitumise ja välimuse suhtes, võib tekkida olukordi, kus teatud huvid on soonõuetega vastuolus. Näiteks ei ole mingit põhjust, miks tüdruk ei võiks mängida trummi või poiss armastada džässantsu.

Pedagoogilise keskkonna loomine

Popkollo pani alguse uudsele lihtsale pedagoogikale noorte jaoks üldiselt ja eeskätt tütarlastele. See pedagoogika on inspireerinud teiste noortelaagrite väljatöötamist ja korraldamist: tsirkuse-, filmi-, tantsu- ja hip-hopi laagrid. Kõigil juhtudel on eesmärgiks seada esiplaanile isikus ja seejärel pakkuda võimalust minna lavale ja arendada vajalikke isikuomadusi. Esimene Popkollo 2003. aastal ei olnud kaugeltki organiseerimistöõ ime. Korraldajad ise olid algajad, seetõttu olid ka planeerimine ja logistika

Sheena asetab tüdrukud esiplaanile.

üsna ebakindlad, kuid kokkuvõtteks oli *kollo* edukas. Kõige elementaarsem eesmärk, milleks oli luua keskkond, kus tüdrukud võisid ennast kõigepealt tunda isiksustena ja alles seejärel olla muusikud, siiski saavutati. See võimaldas võtta nende loomingulisust tõsiselt ja jätta kõrvalle üldkasutatavad väljendid "tüdrukutemuusika" ja "tüdrukutebänd". Põhikomponent töös soolise võrdsuse saavutamiseks on võtta kõige üldisemas mõttes arvesse, et tüdrukute loomingulisus ja viis, kuidas asju teha, on asjakohane ja oluline.

Mida Sheena tähendab?

Popkollo oli laiaulatuslikuma tegevuse ja kontseptsiooni algus ning on tõendiks sellele, et niisuguseid meetodeid on tarvis. Popkolloga tegelev organisatsioon lõi Sheena: <http://www.sheena.se/popkollo.html>.

Sheena eesmärgiks on jätkata tööd sellega, et inspireerida ja julgustada tütarlaste huvi muusika vastu ja pühendumist sellele. Üheks osaks Sheena tegevusest on väiksemate ürituste korraldamine, nagu "Grrrl Day" ja mitmesugused kontserdid. Teiseks osaks on jätkata teatavaid üritusi, nagu muusikariistade õpikojad, seminarid, kohvikud ja rühmakoosolekud.

Sheena on võimalus jätta tüdrukutele ruum tegutseda ja areneda isiksustena. See jääb esmatähtsaks ja põhiliseks eesmärgiks. Sheena tugevus ei ole kunagi olnud arviliselt mõõdetav. Organisatsioon on lühikese aja jooksul muutunud millekski väga oluliseks pigem vähestele kui paljudele. Selle tugevus on suhtumises ja austuses, millega tüdrukuid Sheenas koheldakse. Ühendusepoolne teadmiste kapital on teadlikkus ühiskonna piiravast ja kitsendavast mõjust poistele ja tüdrukutele. Sheena tahab suurt hulka võimalusi pakkudes sellest lahti murda. Selle teadmise levitamiseks tuleb noortega kohtuda, inspireerida ja toetada neid, kelle püüdluseks on luua ühendus, korraldada kontserte ja moodustada ansambleid.

Ideaalses maailmas oleks tütarlaps toimuvasse kaasatud tema enda algatusel ja mitte traditsioonilise meeste-keskse keskkonna vahendusel. Noored inimesed vajavad

Sheena – elukvaliteet tütarlastele

Liikmesriik: Rootsi

Piirkond või ala: Småland

Kohaliku tegevusrühma nimetus:

Astrid Lindgrens Hembygd

Pindala: 3455 km²

Rahvaarv: 49 828

Projekti kogumaksumus: 45 778 eurot

EL: 14 889 eurot

Muud riiklikud vahendid: 21 222 eurot

Erakapital: 9667 eurot

Kontaktisik: Jytte Rüdiger

Aadress: Lögstadsgatan 6, SE 598 39
Vimmerby, Sweden

Telefon: +46 492 141 44

Faks: +46 492 188 55

E-post: jytte@astridlindgrenshembygd.se

Veebileht: www.astridlindgrenshembygd.se

Fotod Rootsi riikliku koostöövõrgu üksuselt.

eeskujusid ja inspiratsiooniallikaid, mis juhataksid neile teed ja pakuksid neile usutavaid võimalusi. Leader+ on selle töö võimalikuks muutnud. "Astrid Lindgrens Hembygd (Rootsi kohalik tegevusrühm) on võimaldanud korraldada nii Popkollo kui ka teisi üritusi," ütles Sheena president Åsa Johnsen. "Lisaks sellele oleme me saanud jätkata oma ühenduse Sheena edasiarendamist ja täita oma peamist eesmärki, tõsta tütarlaste teadlikkust vahenditest ja võimalustest, mis võimaldavad osaleda ühiskonna kõikides valdkondades. Sheena on selles töös eeskujuna toimides õpetajaks. See roll ise on sama tähtis kui tegevus."

Klientide vastuvõtmiseks valmis.

SOOME

Vasikka-aho külakogukonna kaitsmine

Jõudude ühendamise ühise eesmärgi nimel ei kindlusta mitte ainult küla rahvamaja ja selle kaupluse tulevikku, vaid ka küla elulaadi

Alapää piirkond Evijärvi vallas koosneb kolmest külast ja sealse elanikkonna koguarv on 608. Vasikka-aho küla on selle ringkonna ärikeskus ja selle teenuseid kasutab ka Ina küla. Ümbruskonnas leidub ka suvilaid, mis suvel kohalikke teenuseid kasutavate inimeste arvu kahekordistab.

Viimase külapoe sulgemine Vasikka-ahos oleks tähendanud ka viimaste säilinud külateenuste kadumist ja külaelanikel oleks tulnud sõita lähimatesse, rohkem kui 10 km kaugusel asuvasse kauplustesse Evijärvis. Kaupluse taastamine oleks kaduma läinud ka varem tegusa külakogukonna süda. Nii muutus inimeste võimalik väljaränne ja selle tagajärjel tekkiv küla vanuselise struktuuri moondumine koos küla elujõu kadumisega küla tulevikule reaalseks ohuks.

Külaelanikud hakkasid mõtlema, kuidas seda olukorda lahendada, kuna elementaarsete kohalike teenuste kättesaadavus on küla elulaadi üks nurgakividest. Vahendid nende probleemide lahendamiseks leiti kogukonnast endast, nimelt ettevõtlik vaim, aktiivne küla-toimik ja mitte vähetähtis optimistlik vaade tulevikule. Külaelanikud ühendasid oma jõud ja asusid päästma kohalikke teenuseid oma kodukülas.

Erilised jõupingutused, mida nõudis raha kogumine

Kohalike projektijuhtide Eino Ahola ja Samuli Klemola

sõnade kohaselt oli uue kaupluse järele suur vajadus, kuna vana oli väike ja ebapraktiline. See asus 1930ndatel aastatel ehitatud hoones, mis oli tõeliselt halvas seisus, talvel liiga külm ja suvel liiga soe.

2002. aasta paiku asutasid külaelanikud Vasikka-aho arenguühistu, mille ülesandeks oli külaelu säilitamine. Idee seisnes selles, et küllaldaselt raha kogudes oleks võimalik ehitada korralikud ruumid, et küla teenused päästa. Kavatseti ehitada rahvamaja, milles oleks piisavalt ruumi nii kohalikele kauplusele kui kogukonnakeskusele. Külaelanikud tunnetasid küsimuse tähtsust ja olid valmis ka vabatahtlikku tööd tegema. Tõendiks selle pühendumuse kohta oli kogutud ühine kapital, kokku 63 000 eurot. Suurimateks investoriteks olid kohalikud ühendused ja muud organisatsioonid ning peaaegu kõik piirkonnas elavad pered investeerisid sellesse projekti oma raha.

Lisaks ühistu kogutud kapitalile oli veel raha vaja. Otsus ehitamiseks tehti siis, kui Soome kohalik tegevusrühm Aisapari ry andis 63 000 eurot Leader+ programmi investeeringurahasid, kuigi vajati veel ka pangalaenu 250 000 euro ulatuses. Kui raha oli koos, ehitati kuu igatsetud küla

Samuli Klemola ja Eino Ahola küla rahvamaja ees.

rahvamaja ja kauplus valmis. 2004. aasta detsembris avas ukсед kohalik pood ja veidi hiljem ka kogukonnakeskus.

Uus rahvamaja

Kogukonnakeskus on kogu külale tasuta ja seda on võimalik kasutada näiteks vabaajaürituste läbiviimiseks, õpperühmade tööks, väikeettevõtete nõustamiseks, tootesitlusteks jne.

Hoones on toiduvalmistamise võimalus ja külmutuskapp ning kavas on osta ka külaelanikele kasutamiseks arvutid. Hoone kuulub külaelanikele ja suurendab nende kogukonnatunnet, kuna nad on selle koos ehitanud ja seda rahastanud. Külaelanike vabatahtlik töö on selles projektis olnud tähelepanuväärne ja töö jätkub 2005. aasta suvel, kui maja värvitakse ja ümbritsev krunt korrustatakse.

Traditsiooniline kauplus saab uue ilme

Poepidajad Tuula Kinnunen ja Sonja Lahti lausa säraavad õnnest oma uutest ruumides. "See on külaelanike endi pood, ilma nendeta meid siin ei oleks," sõnavad nad. Nüüd saavad nad kaubad riiliteile välja panna ja olemas on isegi väike kúpsetusahi, kus mõnel korral nädalas kúpsetatakse kukleid ja Karjala pirukaid.

Kliente käib pidevalt, aga Kinnunen ja Lahti ootavad suvekuud, kui puhkajate saabumisega klientide arv peaaegu kahekordistub.

Poes on Interneti-panka ja sularahaautomaadi abil võimalik kasutada pangateenuseid. Interneti-panka kasutatakse iga päev ja kavas on anda külaelanikele sellealast koolitust. Samuli Klemola märgib, et vanematel külaelanikel on lihtsam külastada küla Interneti-panka kui sõita pank Evijärvis. Kauplus on esitanud ka taotluse, et saada luba toimida postkontorina.

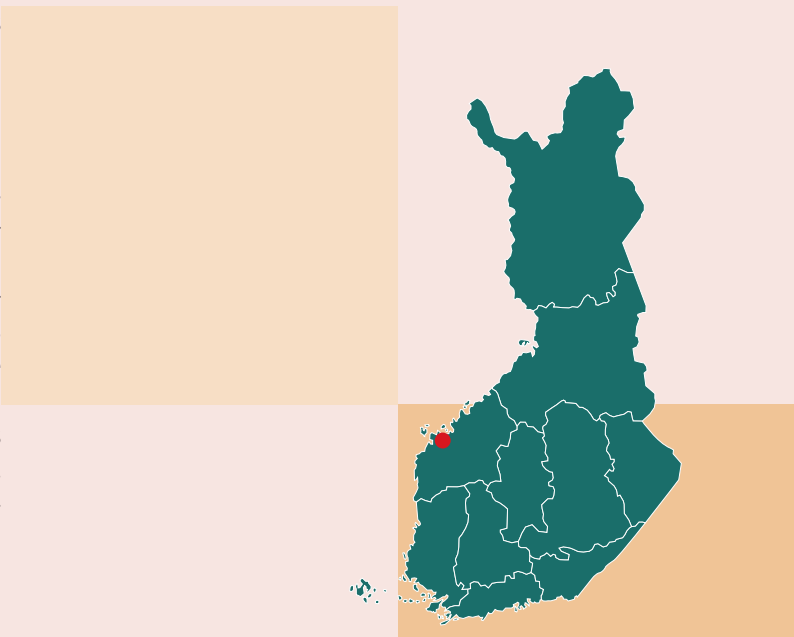
Poepidajad maksavad renti Vasikka-aho arenguühistule ja selle abil maksab ühistu tagasi pangalaenu.

Rahulolevad tarbijad

Lõpptulemusega näivad kõik olevat rohkemgi kui rahul, nii projekti juhid, uutest ruumides töötavad poepidajad kui ka tegelikud hoone kasutajad, külaelanikud ise. Uusi ruu-

me kiidetakse. Isegi poe kaubavalik näib suurem kui enne, kuna nüüd on võimalik kaubad paremini välja panna.

Üks suurimaid ohte maapiirkondadele on teenuste kadumine kaugetesse linnakeskustesse. Vasikka-aho külas Evijärvis ei lastud sellel juhtuda. Maapiirkondades on kohalik kauplus külakogukonna ja -kultuuri oluliseks osaks. Ilma selleta nõrgeneks küla elujõud ning kahaneks külalislahkus. Piirkonna veetlus elupaigana on samuti tunduvalt parem, kui põhilised teenused on kättesaadavad oma külas. Väike ime Vasikka-aho külas sai teoks tänu ühisele eesmärgile pühendunud inimestele.

Küla rahvamaja/kauplus

Liikmesriik: Soome

Piirkond või ala: Järviseutu ja Härmänmaa, Lõuna-Pohjanmaa

Kohaliku tegevusrühma nimetus: Aisapari

Rahvaarv: 52 000

Pindala: 3956 km²

Projekti kogumaksumus: 103 000 eurot

EL: 31 300 eurot

Muud riiklikud vahendid: 31 300 eurot

Kontaktisik: Ilpo Kakko

Aadress: Kehätie 6, FIN-62200 Kauhava

Telefon: +358 64 34 29 60

Faks: +358 408 30 65 41

E-post: ilpo.kakko@aisapari.net

Veebileht: www.aisapari.net

Fotod Aisapari kohalikult tegevusrühmalt.

KOOSTÖÖ MAAELU ARENDAMISEKS

Piirkonna ajalugu on jalge ees.

AUSTRIA JA SAKSAMAA

Riikidevaheline haridus kultuuriturismi ja piirkondlike muuseumide juhtimise edendamiseks

Kolm Alpi piirkonda teevad koostööd piirkonnale uute väljavaadete andmiseks

Günter Salchneri ja Luis Fidschusteri artikli alusel

Leader+ programmi piirkondadele mõeldud riikidevaheline koolitusprojekt 104 osavõtja, 25 loengupidaja ja 20 erinevat moodulit hõlmava 47 õpikojaga on valmis. Kõnesolevad piirkonnad on Auerbergland (DE), Ausserfern (AT) ja Ostallgäu (DE). Projekt käsitleb nende kolme Baieri ja Austria Alpides asuva piirkonna omavahel seotud kultuuri ja ajalugu. Pärast kultuuriturismiga tegelevate giidide ja muuseumitöötajate koolituse läbiviimist peaks Allgäu ja Ausserferni rikas kultuuripärand tublisti võimenduma. Projekt peaks turismi ja kultuuri seostamise kaudu looma uusi töökohti, eriti naistele, ja tugevdama noorte jaoks sidet kodukoha ja ajaloo vahel.

Koostööprojekt hõlmab ajavahemikku 2003. aasta maist kuni 2005. aasta juunini. Kvalifikatsiooniprogramm kultuurigiididele kestis 2003. aasta maist juulini ja 79 osavõtjast 55 läbis selle edukalt. Muuseumitöötajatele mõel-

dud programm kestis 2004. aasta maist kuni augustini ja kõik 25 osavõtjat lõpetasid edukalt. Hariduse kõrval oli projektis tähtis osa veel turundustegevuse kavandamisel ja rakendamisel.

Lähtepunkt

Kohalikud tegevusrühmad olid jõudnud tegutseda ainult mõne kuu, kui nende tegevusdirektorid kohtusid esimest korda ideede vahetamiseks. Kohtumisel järeldati, et kolme naabruskonnas asuva kohaliku tegevusrühma arengustrateegiatel on palju ühiseid eesmärke, mis annab arvukalt võimalusi tulevaseks koostööks. Kuna riikidevahelise koostöö projektid on keerukamad ja riskantsemad kui kohalikud, asus kolm Leader+ projektide juhti otsima koostööle tugevat aluspinda. Nad teadsid, et riikidevahelise

Kindlused loovad ühenduse piirkonna ajalooa.

Giidikoolitus algab klassiruumis.

projekti edu aluseks (ja eeltingimuseks) on kindel usk, et projektist on märkimisväärselt kasu kõigile kolmele sellega seotud kohalikule tegevusrühmale. Pärast projekti igakülgset ja kriitilist hindamist otsustati koostöö rajada ajaloo ja kultuuri tugevamale seostamisele turismi ja tööhõivega. See sai lähtepunktiks projektile "Riikidevaheline haridus kultuuriturismi ja piirkondlike muuseumide juhtimise edendamiseks".

Koostöö ettevalmistamine

Kohalike turismiekspertide ja eri kultuuriasutuste küsitlemine kinnitas vajadust vilunud kultuuriidide ja muuseumitöötajate järele. Mitmed varem Leaderi raames rahastatud kohalikud ja piirkondlikud kultuuriprojektid, nagu Via Claudia Augusta, Euroopa kindlusmuuseum ja piirkondlik muuseumide ühendus, tundsid tõsiselt huvi koolitusosalase võrgu ja koostöö vastu.

Et saada ideid parima võimaliku teostusviisi kohta, võttis kolm kohaliku tegevusrühma juhti ühendust Itaalia kohaliku tegevusrühmaga Val Venosta Lõuna-Tiroolis, kus Leaderi raames oli viidud ellu samasugune projekt. Järgmiseks sammuks oli kohalike ametiasutuste varane kaasamine. Kui projekti kontseptsiooni üksikasjalik kavand oli valmis, kutsus kolm kohalikku tegevusrühma projekti kinnitamisega seotud ametiasutuste esindajad "Euroopa minitippkohtumisele". Koos arutati ja selgitati kinnitamisprotseduuri puudutavaid küsimusi, millest oli projekti edukal rakendamisel palju abi. Tähtis punkt selles selgitustevoorus oli kokkulepe, et kohalik tegevusrühm Ostallgäu peaks olema juhtpartner, kelle hoolde jääb maksete tegemine ja

kogu arvepidamine. Nii said kohalikud tegevusrühmad hoiduda välispankade kõrgetest ülekandetasudest. Projekti edu jaoks olulise tähtsusega oli ka juba algusest peale tekkinud selge arusaam pädevuse ja vastutuse jaotumisest kohalike tegevusrühmade vahel.

Projekti kaks osa

Projekt koosneb kahest osast: kultuuriidide koolitus ja kohalike muuseumide juhtide koolitus. Esimene osa, kultuuriidide koolitus, algas 2003. aasta mais. Kõigepealt läbis 79 osavõtjat kolmest Leader+ projekti piirkonnast põhikursuse, mis sisaldas järgmist:

- Ausserferni ja Ostallgäu piirkonna ajalugu,
- kultuuri ja ajaloo uurimine,
- ärijuhtimine,
- kõnekunsti koolitus.

Projekti teises etapis võisid osalejad vastavalt oma huvidele valida paljude piirkonna ajalugu käsitlevate kursuste vahel, näiteks:

- Rooma ajalugu,
- keldid ja alemannid,
- piirkond barokiajastul,
- kuningas Ludwig.

Osavõtjad õppisid, kuidas sidusalt ja huvitavalt esitada teavet nendel teemadel nii kohalikele inimestele kui turistidele. Üle poole osavõtjatest, 57%, olid naised ja noorte suur osavõtuprotsent näitas, et kohalik ajalugu ja kultuur ei paku huvi ainult vanematele inimestele, vaid annab ka võimaluse kaasata noored maaelu arendamisse.

Projekti teine osa, muuseumitöötajate koolitus, algas 2004. aasta juunis. Õpikodade ja seminaride temaatika võttis arvesse kohalike muuseumide ja kultuurirajatiste vajadusi ja hõlmas järgmist:

- muuseumide positsioneerimine (ainulaadne müügiväide),
- näituste kontseptsioon,
- dokumentatsioon ja varaloend,
- kirjutamine ja kataloogide kujundamine,
- muuseumipedagoogika,
- teadmiste haldus,
- kultuuriturundus.

Kõik loengupidajad olid eksperdid kolme asjaomase piirkonna tähtsamate linnade suurtest muuseumidest ja samuti Baieri eramuuseumide keskusest. Kursused viidi läbi erinevates piirkondlikes muuseumides, mis andis osavõtjatele võimaluse tutvuda kohalike muuseumide eri teemadega ja eripäradega. Kokku võttis kursustest osa 25 inimest, kellest 14 olid naised.

Toetus turuletulekuks

Haridusprojektide puhul on sageli otsustava tähtsusega küsimus omandatud teadmiste rakendamine. Kohalike turismiassotsiatsioonide ja hotellide nõudlus kultuuriturismi järele sõltub selle uue pakkumise turustamisest. Seetõttu olid projekti algatajad juba algusest peale seisukohal, et koolitatud kultuuriidid vajavad alustades abi. Sellepärast oli ulatuslik turundustegevus tähtis projekti osa. Veebilehel www.kulturuehrung.info on teave võimalikest giidiga kultuuriekskursioonidest, andmed giidide kohta ja giidiga ekskursionistide tellimise kohta. Giidiga ekskursionistide on või-

malik tellida järgmistel teemadel: alemannid selles piirkonnas, Ausserferni gild, piirkonna arhitektuur, Allgäu ja Ausserferni lossid, Ehrenbergi kindlus, sõit Lechi jõel, rauamaagi kaevandamise ajalugu selles piirkonnas jne.

Järgmine meede oli voldiku väljaandmine kolme Leader+ piirkonna kultuuriturismi kohta, mida jagati piirkonna hotellidele ja majutuskohtadele.

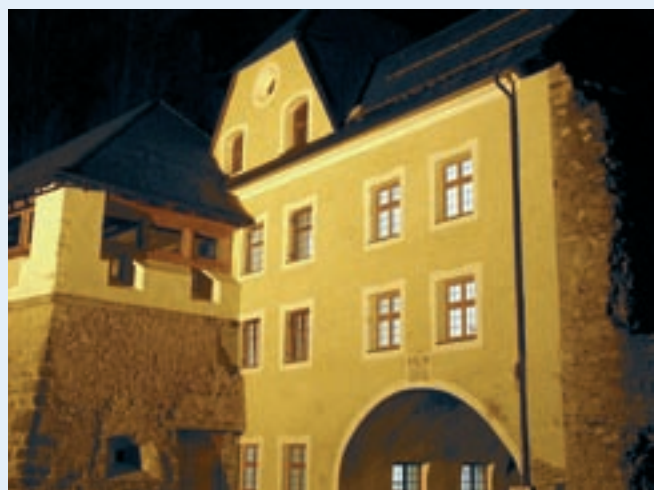
Veel üheks turundusürituseks oli Allgäu-Ausserferni "kultuuripäevade" korraldamine, mille käigus toimuvad giidiga tasuta sõidud ja tasuta näitused piirkonna eri muuseumides. Kultuurigiidid on asutanud ka oma ühenduse, mis hoolitseb avalike suhete, turunduse ja muu taseme tõstmiseks vajaliku kvalifikatsiooni eest. Kõik need meetmed on algatanud kultuurigiidid, kes vajaduse korral saavad lisatoetust kohalikest tegevusrühmadelt.

Tulemused

2004. aasta lõpuks oli 35 kultuurigiidi saavutanud turuletulekuks nõutava taseme ja müüb nüüd pidevalt giiditeenusega ekskursioone. Kultuurigiidide ja piirkondlike muuseumide võrgustik on samuti paranenud. Seega on projekti olulise lisaväljundina tekkinud püsiv alus tulevaseks koostööks.

Parima praktika edasiandmine

Kui Ostallgäu kohaliku tegevusrühma tegevdirektor Michaela Waldmann esitles käesolevat riikidevahelist projekti 2003. aasta Euregial (piirkondliku arengu mess ja konverents) Friedrichshafenis (Saksamaa), olid mitmed Saksa ja Austria kohalikud tegevusrühmad huvitatud samalaadse algatuse rakendamisest oma piirkonnas. Austria Leader+ piirkonnas Ötztalis algab samasuguse haridusprojekti rakendamine 2005. aasta kevadel. Looduspark Hoher Fläming (Saksamaa) on selle kontseptsiooni juba juurutanud. Lisaks nendele on üle tosina kohaliku tegevusrühma pärinud üksikasju kõnesoleva projektikontseptsiooni kohta.

Üks paljudest huviväärsustest, mida tasub külastada.

Riikidevaheline haridus kultuuriturismi ja -juhtimise alal

Liikmesriigid: Austria ja Saksamaa

Piirkonnad, alad: Tirool (Austria), Švaabimaa ja Ülem-Baieri halduspiirkond (*Regierungsbezirke*) (Saksamaa)

Kohaliku tegevusrühma nimetus:

Außerfern (Austria), Auerbergland (Saksamaa) ja Ostallgäu (Saksamaa)

Rahvaarv:

31 445 (Außerferni kohalik tegevusrühm)

19 300 (Auerberglandi kohalik tegevusrühm)

123 000 (Ostallgäu kohalik tegevusrühm)

Pindala:

1237 km² (Außerferni kohalik tegevusrühm)

250 km² (Auerberglandi kohalik tegevusrühm)

1285 km² (Ostallgäu kohalik tegevusrühm)

Projekti kogumaksumus: 30 000 eurot

EL: 15 000 eurot

Erakapital: 15 000 eurot

Kontaktisik: Günter Salchner

Aadress: REA Außerfern, Kohlplatz 7, A-6600 Pflach

Telefon: +43-5672 623 87

Faks: +43-5672 623 87-139

E-post: rea@allesausserfern.at

Veebileht: www.allesausserfern.at/rea

Fotod Ausserferni kohalikult tegevusrühmalt.

Kohalikud veeteed pakuvad piirkonna külastamiseks ideaalse võimaluse.

MADALMAAD JA SAKSAMAA

Kahe sarnaste joontega Leader+ piirkonna partnerlus, et luua riikidevahelise turismi strateegia, mis tooks kasu mõlemale partnerile

Spreewaldi ja Noordwest Overijsseli partnerlus: riikidevaheline koostöö Leader+ programmis

Projekti taust

2002. aasta septembris algas kahe piirkonna, Spreewaldi (Saksamaa) ja Noordwest Overijsseli (Madalmaad) koostöö. Protsess algas hollandi riigimetsaameti delegatsiooni külaskäiguga oma Saksamaa ametivendade juurde. Külaskäik tõusis päevakorda kahe piirkonna sarnaste looduslike tingimuste tõttu ja keskendus peamiselt nende vastavate looduskaitsealade juhtimisele. Nii Berliinist 100 km kagus

asuv Spreewald kui hollandi rahvuspark Ijsselmeeri lähedal Madalmaade idaosas Noordwest Overijsselis on tüüpilised märgala-turbaraba piirkonnad. Mõlemale on iseloomulik maastik, mis koosneb madalate järvede mosaiigist, jõgedest, kõrkjastikust, metsadest ja niitudest.

Kahe piirkonna vahel on siiski ka märgatavaid erinevusi. Spreewaldi märgala on kümme korda suurem kui Noordwest Overijssel ja tänu palju väiksemale rahvastikutihedusele on

põllumajanduslik maakasutus vähem intensiivne ja piirkonda külastab vähem turiste. Seega on Spreewaldi looduslik seisund palju parem. Spreewaldi piirkonnale on nii kohalike toodete sise- kui väliturundus elulise tähtsusega, Noordwest Overijsselile on selleks põhiliselt turism. Sellegipoolest on mõlemal piirkonnal samasugused probleemid, mis on tihtidalt seotud nende loodusmaastike poolt seatavate piirangutega, ja selle tõttu on sarnased ka nende piirkondade ees seisvad väljakutsed ja võimalused. Eriti kehtib see elukvaliteedi parandamise, põhiliste teenuste (kultuur, tervishoid, haridus ja toiduvarud) säilitamise ja arendamise ning sotsiaal-majandusliku turismi arendamise kohta.

Koostöö

Varsti sai selgeks, et koostöö laiemas tähenduses tuleks mõlemale piirkonnale kasuks. Leader+ programm pakkus hea võimaluse koostöö rahaliste, metodoloogiliste ja korralduslike probleemide lahendamiseks. Järgmise sammuna kohtusid seetõttu mõlema piirkonna Leader+ delegatsioonid, et töötada välja ühine programm, mis pidi saavutama järgmised eesmärgid:

1. Turismi edendamise abil mõlema Leader+ piirkonna sotsiaal-majandusliku olukorra parandamine ja selle jõudluse suurendamine.
2. Piirkondliku identiteedi tugevdamine.
3. Uute lähenemisviiside arendamine kohaliku sissetuleku suurendamiseks maapiirkondades.

Selleks et aidata koostööprotsessi ellu viia, visandati ja lepiti kokku raamkavas, milles tõsteti esile neli järgmist põhiteemat:

1. Üldise plaani väljaarendamine mõlema piirkonna jaoks, kus määratakse lubatav (vee)turistide arv suurema ja väiksema loodusliku väärtuse ja haavatavusega piirkondade jaoks (haruldaste liikide (looduslik mitmekesisus) või teatud linnuliikide kaitseks).
2. Ühise turunduskontseptsiooni väljatöötamine võrreldavates turismi piirkondades.
3. Piirkondliku tootearenduse arendamine turismi tarbeks.
4. Sarnastes looduslikes kohtades turistidele suunatud turundus- ja teabetevõtmise arendamine.

Üldise plaani koostamise eelis seisnes selles, et see andis eri spetsialistide rühmadele kõigi eespool nimetatud teemade kohta keskendatud ja toimiva tööprogrammi. Sel viisil sobitati teemad projektiarendusega. Lisaks lubab üldine plaan kohalikel tegevusrühmadel projekte tervikuna hinnata ja annab võimaluse erinevatel teemadel tehtud ettepanekute seostamiseks.

Koostöö tulemused

Vaatamata sellele, et protseduur on paika pandud, edeneb koostöö aeglaselt. 2004. aasta lõpuks esitati korraldus- asutusele esimesed kaks (väikest) projekti pealkirjaga

“Looduse ja kultuuri kogemine Noordwest Overijsselis ja Spreewaldis läbi turismi arendamise neis kahes piirkonnas”. Peamiseks eesmärgiks on suurendada turistide arvu nende kahe piirkonna vahel, eriti väljaspool suvist kõrghooaega. Turismi propageerimine nendes piirkondades toimub Interneti vahendusel ja esitlustega messidel. Kumbki piirkond toetab projekte kokku umbes 36 000 euroga. Projektidega saavutatakse suurem turistide vool mõlemasse piirkonda ja hooajavälise turismiürituste uute kontseptsioonide ühine arendamine.

Vaatamata sellele, et Leader+ meetod lihtsustab küllalt tublisti ühistegevust ja keeleprobleemid ei ole peamised, on konkreetsete tulemusteni jõudmine olnud raske.

Selleks on mitmeid võimalikke põhjuseid:

- kultuuriline taust ja kombed erinevad tunduvalt, põhjustades pikalevenivat “arutlemist ja täpsustamist”, enne kui ühiselt kokku lepitud teemad võib programmi kanda;
 - keerukaks osutus leida Leader+ programmi koostööjuhendile vastavaid sobivaid teemasid või projekte, mis võiksid tuua kasu mõlemale osapoolale;
 - uuendusliku projekti arendamiseks sobivate partnerite leidmine osutus küllaltki raskeks;
 - Saksamaa poolt oli raske leida piisavat kaasrahastamist selle ala ettevõtjate vähesuse tõttu, erakapitali puudumise tõttu üldiselt ja potentsiaalsete partnerite initsiatiivi puudumise tõttu;
 - kuigi Leader+ protseduurid on küllaltki hästi määratletud ja iseenesest läbipaistvad, erinevad protseduurid ja õigusaktid, mida rakendatakse kahe maa/piirkonna korraldusasutustes, märkimisväärselt ja nende kooskõlastamine on võtnud aega.
- Praeguseks on koostöö kõige raskemad osad läbitud ja loodetakse, et projekt annab eelseisvate aastate jooksul mitmeid huvitavaid tulemusi, mis on stiimuliks mõlemale piirkonnale. Nendeks on:
- kooskõlastatud lähenemine märgala piirkondade turismi laiendamisele ja parendamisele ka tavapärasel maldhooaegade ajal;

Partnerlus Spreewaldi ja Noordwest Overijsseli vahel

Liikmesriik: Saksamaa
Piirkond või ala: Brandenburg
Kohaliku tegevusrühma nimetus: Spreewaldverein
Rahvaarv: 261 000
Pindala: 2962 km²
Projekti kogumaksumus: 36 000 eurot
EL: 28 800 eurot
Muud riiklikud vahendid: 7200 eurot

Liikmesriik: Madalmaad
Piirkond või ala: Overijssel, Ida-Madalmaad
Rahvaarv: 43 000
Pindala: 320 km²
Kohaliku tegevusrühma nimetus: Noordwest Overijssel
Kogumaksumus: 36 000 eurot
EL: 21 600 eurot
Muud riiklikud vahendid: 7200 eurot
Erakapital: 7200 eurot

Kontaktisik: Dieter Irlbacher
Address: Am Neuhaus 7, 15907 Lübben (Spreewald)
Telefon: +49 (0) 35 46 84 26
Faks: +49 (0) 35 46 86 43
E-post: spreewaldverein@t-online.de
Veebileht: www.spreewald-erlebnis.de

Kontaktisik: Tea Snippe
Address: Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
Postbox 162 8330 AD Steenwijk
Telefon: +31 521 53 87 44
Faks: +31 521 53 85 09
E-post: tea.snippe@steenwijkerland.nl
Veebileht: www.leaderplus.nl

Foto Madalmaade korraldusasutuselt.

- spetsiaalsete seadmete väljatootamine ja kasutamine märgade rohumaade majandamiseks;
- töö arhitektuuri ja elamuehitusega märgaladel.

Lisaks sellele on olemas võimalus, et kõnesolev algatus laieneb teistesse märgalapiirkondadesse üle kogu Euroopa. Üks lüli, mis on sihikule võetud, on koostöö DELTA 2000 raames Po jõe delta piirkonnas nimetusega "Euroopa märgalade võrgustik".

Võimalused, mida Leader+ algatus riikidevahelist võrgustikku ja koostööd lihtsustades pakub, on iseenesest oluline nähtus, mis võib kindlalt kaasa tuua tihedama Euroopa-sisese vahetuse ja kultuuriteadlikkuse.

NAISED JA NOORED LEADER+ PROGRAMMIS

Naised juhtivatel kohtadel: maakogukonnale õige suuna andmine

Miks teenivad Iirimaa naised ikka veel meestest vähem, on jätkuvalt alaesindatud otsuseid tegevates organites ja kogevad raskusi erinevatel elukutsetel tippu jõudmisel? 2004. aastal tuli Iirimaa maapiirkonnas kokku grupp naisi, et lõpule viia koolituskursus pealkirjaga "Naised juhtivatel kohtadel". Kursus käsitles eespool nimetatud probleeme ja andis osavõtjatele vahendid edasiliikumiseks oma valitud aladel, nagu tööhõive või kogukonna arendamine. Selle akrediteeritud kursuse edu oli selge näide selle kohta, milline mõju võib Leader+ programmil olla maapiirkondade naistele, aidates neil leida tööd ja suurendades nende osalemist kogukonna otsuseid tegevates struktuurides.

Programmi arendamine

1989. aastal asutatud Ballyhoura Development Limited on maaelu arengu asutus, mis hõlmab Põhja-Corki ja Kagu-Limericki (Iirimaa). Organisatsiooni eesmärk on mitmekesis-tada piirkonna majanduslikku alust ja aidata piirkonnas elavatel inimestel parandada oma elukvaliteeti kogukonna arengu kaudu, parandada haridustaset ja viia läbi koolitusi, arendada majandustootmist ja toiduainete töötlemise alal, rakendada info- ja sidetehnoloogiat ja soodustada maapiirkonna turismi.

Lisaks Leader+ programmile haldab Ballyhoura Development Ltd veel mitmeid muid programme ja projekte, nende hulgas kohaliku arengu sotsiaalse kaasamise programm, riiklik maaelu arenguprogramm, maaelu sotsiaalkava ja oluliste häälte võrdsuse meede.

Oluliste häälte programmi toetatakse naiste võrdõigusslikkust edendava riikliku meetme raames, mis toetab spetsiaalselt naiste võimaluste parandamisele keskendatud tööd Iirimaaal ja mille eesmärgiks on suurendada naiste suutlikkust osaleda otsuste tegemise protsessis, võttes sihtgrupiks just naised, kes on aktiivsed osalised otsuseid tegevates (vabatahtlikes/kogukonna/riiklikes) struktuurides, kuid kes ei ole isiklikel või ametkondlikel põhjustel saanud kogu oma potentsiaali rakendada. Oluliste häälte programmi sihtgrupiks on naisterühmitused, ettevõtlusega tegelevad naised, põllumajandusega tegelevad naised, riiklikus ja mitteriiklikus sektoris töötavad naised, naiste võrgustikud, töötud naised, vähemusgruppidesse kuuluvad naised, üksikvanemad, rändava eluviisiga naised ning poliitilistesse ja mittepoliitilistesse rühmitustesse kuuluvad naised. Ballyhoura Developmenti oluliste häälte programm täiendab Leader+ programmi, kuivõrd nende mõlema sihtrühmaks on maapiirkondade naised ja need toetavad naisi parema elukvaliteedi saavutamisel.

Oluliste häälte programmi üheks eesmärgiks on sihipärase toetuste arendamine naistele ja naisrühmade kohalolu kindlustamine Ballyhoura Country (1). Selle eesmärgi

saavutamiseks viidi Leader+ programmi raames 13. tegevusmeetme "Naiste koolitus" abil läbi koolitusprogramm "Naised juhtivatel kohtadel".

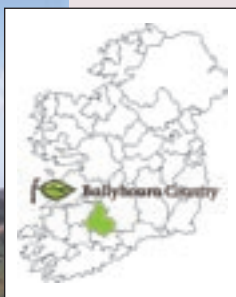
Varasemas kahepäevases õpikojas osalejad arutlesid teemal "Naised ja osalemine". See õpikoda käsitles niisuguseid valdkondi nagu takistused kogukonna ja tööhõive alal tegutsevate naiste ees ja võimalikud strateegiad naiste osakaalu suurendamiseks nendel aladel. Kõnesolevast õpikojast osavõtjad leidsid, et on vaja korraldada kursus "Naised juhtivatel kohtadel". Selle kursuse organiseerimisel oli põhiline eesmärk tagada, et kursuse sisu ja ülesehitus tuleksid naiste väljendatud tegelikest vajadustest. Selle saavutamiseks pidas oluliste häälte programmi arendustegevuse ametnik nõu nii naistega üksikult kui kohalike naisrühmitustega. Kaks asjaolu, mis selle protsessi tulemusena ilmnesisid, olid naiste vastumeelsus traditsioonilise klassiruumitöö vastu ja ajaprobleemid. See kaasamis- ja konsultatsiooniprotsess oli abiks kursuse sisu ja ülesehituse väljaarendamisel.

Kursus "Naised juhtivatel kohtadel" oli seetõttu üles ehitatud traditsioonilist klassiruumikeskkonda vältides ja arvestas ka ajalist survet, mille tõttu on naistel sageli raske õppe- ja koolituskursustel osaleda. Pärast läbirääkimisi kursuse sisu ja formaadi üle arendati välja kümnest moodulist koosnev kaheksakuuline kursus, mis oli esituslaadi ja väljundite poolest äärmiselt praktiline. See hõlmas spetsiaalseid tugimaterjale, sealhulgas üks-ühele karjääririteavet / juhiseid eluga hakkamasaamiseks ja naiste osalemist arutipõhises töötamisprogrammis täiskasvanutele. Kursus toimus Limericki krahvkonnas Kilmallockis ja selles osales 15 inimest.

Mõned tulemused

Rõhuasetusel koolitusele oluliste häälte programmi kaudu oli kahekordne tulemus. Esiteks on see aidanud naistel tööle tagasi pöörduda või töötajate ridades edeneda (või hakata eraettevõtjaks). Samuti on koolituse mõju olnud äärmiselt silmatorkav selle kaudu, kuidas see on toetanud ja julgustanud naiste tegevust juhtivatel positsioonidel kogukonnas, nii üldise arendustegevuse mõttes kui osalemises kohalikes otsuste tegemise struktuurides.

(1) Ballyhoura Country on piirkond, kus Ballyhoura Development Ltd tegutsseb.

Ballyhoura piirkond näitab maakogukonna naistele kätte õige suuna.

Osavõtjate edukas edasimineku näitab koolituse märkimisväärset edukust:

- kaks naist on asunud tööle (juhataja ja sekretärina) kohalikes kogukonnapõhistes võrgustikes, mis teevad koostööd kohalike valitsemisstruktuuridega;
- üks naine on saanud krahvkonna kogukonna ja vabatahtlike foorumi⁽²⁾ liikmeks;
- üks osavõtjatest oli riikliku organisatsiooni "Naised võitluses puuetega inimeste võrdsete õiguste eest" (*Women for action on Disability and Equality, W.A.D.E*) asutajaliige;
- kaks osalejat said kohe täiskohaga tööle;
- neli osalejat on oma karjääri edendamiseks alustanud akrediteeritud koolitusega.

Kõnesoleva kursuse edu üks peamisi põhjuseid oli selle tekkimine sihtgrupi vajadusest ja selle moodulite kujundamine konkreetsetele vajadustele vastavateks. Samuti muutis kursuse paremaks osavõtjate erinev taust ja huvid, kuna selle tulemuseks oli hulgaliselt arvamusi ja mõtteavaldusi, mis kokkuvõttes suurendasid kõigi osavõtjate teadmisi.

Maapiirkondade naiste erinevad vajadused ilmsesid olulise teemana: ei tohiks eeldada, et maapiirkondade naiste vajadused on ühesugused, kuna see võib viia teemade, meetodite ja lahenduste lihtsustamiseni.

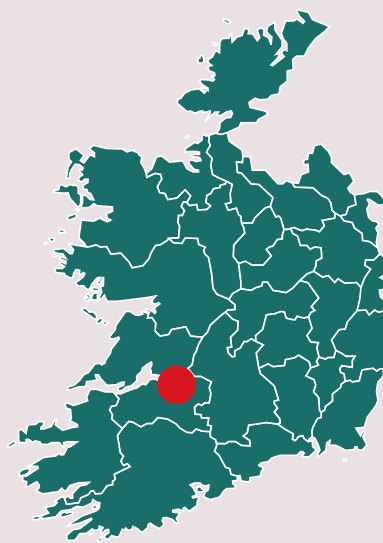
Kursuse "Naised juhtivatel kohtadel" läbinud naiste osalemine selles võrgustikus on toonud kaasa täiendavaid koolitussoove teisteltki naistelt. Kohalike naiste soovitud kursusteks osutusid "Tööl käivate naiste nõustamine" ja "Naised otsuste tegijatena". Oluliste häälte programm jätkab tihedat koostööd naiste piirkonnapõhiste võrgustikega, et tagada tähelepanu osutamine naiste vajadustele⁽³⁾.

Töötades koos kursuse "Naised juhtivatel kohtadel" koostamisel, toetasid need kaks programmi ("Olulised häälte" ja Leader+) teineteist oluliselt täiendades ja omavahel lõimudes maapiirkondade naisi, vältides samal ajal res-

⁽²⁾ Krahvkonna kogukonna ja vabatahtlike foorum on ülekrhvkonnaline rühmitus, mis koosneb kogukonna ja vabatahtlike rühmade esindajatest üle kogu krahvkonna. Foorumi põhieesmärk on krahvkonna paljude ja erinevate kogukondade ja vabatahtlike organisatsioonide ühised vaated kindlaks teha ja need esile tuua.

⁽³⁾ Ballyhoura Country on läbi viidud veel kaks kursust "Naised juhtivatel kohtadel"; neid rahastati "Oluliste häälte" programmi kaudu.

sursside ja jõupingutuste dubleerimist. Leader+ mitte ainult ei avaldanud tugevat mõju kursusest osavõtjate elukäigule, vaid andis ka väärtuslikku eeskuju teistele naistele. See eeskuju on naistele näidanud, et oma vajaduste väljaselgitamise ja koolitusel osalemisega on võimalik oma elukvaliteeti tõsta.

Naised juhtivatel kohtadel

Liikmesriik: Iirimaa

Piirkond või ala:

Põhja-Cork ja Kagu-Limerick

Kohaliku tegevusrühma nimetus:

Ballyhoura Development Limited

Rahvaarv: 56 000

Pindala: 1430 km²

Kursuseprojekti kogumaksumus: 6666 eurot

EL: 6000 eurot

Erakapital: 666 eurot

Kontaktisik: Tara O'Doherty

Aadress: Ballyhoura Development Ltd, Kilfinane, Co Limerick, Ireland

Telefon: +353 (0) 63 91 300

Faks: +353 (0) 63 91 330

E-post: t.odoherty@ballyhoura.org

Veebileht: www.ballyhouracountry.com

Foto ja kaart Iirimaa riikliku koostöövõrgu üksuselt.

Uus kokusaamiskoht poldri noortele.

MADALMAAD

Hollandi noorte projekt on laupäevaõhtute tõmbenumbriks poldritel

Noortekeskus *De Buren*

Kauboisaapad jalas, kauboikaabu peas ja õllepudel käes, kujutleb 600 pidutsejat, et nad on Metsikus Läänes. Kuu aega hiljem tantsivad samad noored uue Flevolandi ansambli muusika järgi. Kõik see leiab aset *Jongerencentrum de Buren*'is (Noortekeskus – Naabrid) Emmeloordis. Ühel nädalavahetusel on tulius keskus dekoreeritud Country & Westerni peoks, kuu hiljem annab seal särava etenduse rokkansambel.

“Veel hiljuti oli õhtu poldril üsna igav, kuna eriti midagi ei toimunud,” räägib Johan Fuite noorteassotsiatsioonist 19Nu Noordoostpolder. “Ainult suvel toimus paar head festivali, tavalisel laupäevaõhtul oli vähe võimalusi, mille hulgast valida.” Nüüd on asi teisiti. Tänu noorteühendusele sai Emmeloord 2003. aasta novembris noortekeskuse ja kord kuus on see koht, kus tasub olla!

Projekt teostub

Johan Fuite meenutab assotsiatsiooni Jongeren 19Nu vana hoonet, ajutist puitmaja, mis ei vastanud enam nõuetele ja vajas asendamist. Noorte jaoks muutus tähtsaks küsimus, mis saab edasi. “Õnneks saime me tublisti abi Noordoostpolderi kohalikult omavalitsuselt,” räägib Johan

Fuite. “Kaks nõunikku võitles uue asukoha leidmise eest Emmeloordis ja nad märkisid, et me võiksime taotleda Leader+ programmi rahalist toetust.” Niisuguse uue ehitusprojekti keerukuse tõttu otsustasid noored luua eraldiseisva heategevusliku ühenduse. Selleks sai *De Buren* ja Johan Fuite on selle esimees.

Kahe viimase aasta jooksul on Johan Fuite ja tema sõbrad pühendanud uuele ehitusprojektile palju aega ja energiat. “Kolme kuu jooksul töötasime selle kallal kaks kuni kolm õhtut nädalas,” räägib Johan Fuite. “Me tegime hulgaliselt värvimistöid ja riputasime üles palju kraami lampidest ja avariiväljapääsu tuledest kuni riidenagide ja peegliteni. See säästis tuhandeid eurosid.”

Tulemus on vapustav. Uus klubihoone on mustaks ja halliks värvitud moodne ehitus. Seestpoolt on see soe ja sõbralik. Seinad on tehtud helikindlast materjalist ja igal küljel on avariiväljapääsud. Kokkuvõttes vastab hoone kõikidele asjakohastele nõuetele.

NOORTEKESKUS *DE BUREN*

Liikmesriik: Madalmead

Piirkond või ala: Flevolandi provints

Kohaliku tegevusrühma nimetus:

Flevoland

Rahvaarv: 102 516

Pindala: 1238 km²

Projekti kogumaksumus: 401 025 eurot

EL: 120 307 eurot

Muud riiklikud vahendid: 68 067 eurot

Erakapital: 212 651 eurot

Kontaktisik: M. Korterik

Address: PO Box 55 – 8200 AB Lelystad

Telefon: +31 320 265 676

Faks: +31 320 213 566

E-post: Mireille.Korterik@flevoland.nl

Veebileht: www.leaderplus.nl

www.flevoland.nl/europa

Foto Madalmeade korraldusasutuselt.

Leader+ abil rahastamine ja kohaliku kogukonna kaasatõmbamine

Jongerem 19Nu moodustati pärast kolme maanoorte ühenduse ühinemist. Ühikul on 650 liiget vanuses 16 kuni 30 aastat. Suurem osa liikmetest on pärit 10 külast Emmelroodi ümbruses, aga uue klubi avamisest alates on ka Emmelroodis huvi kasvanud. "See on see, mida me lootisime," tunnistab Johan Fuite. "Avamisest saadik oleme me saanud 70 uut liiget."

Liikmed korraldasid projekti rahastamiseks mitmeid üritusi, näiteks koguti oksjoniga 57 000 eurot. Peale Leader+ programmi toetussummade sai ühendus raha kohalikul omavalitsuselt ja paljudelt kohalikest sponsoritelt. "Kohalik omavalitsusüksus on meie suhtes tõeliselt helde olnud," märgib Johan Fuite. "Sponsorid on sageli endised liikmed ja see tekitab tugeva isikliku seotuse tunde."

Lisaks saalile on klubihoonel *De Buren* ka koosolekuruum, mida kasutavad ohtralt nii ühendus ise kui ka klubid väljastpoolt. "Kord kuus on pidu, sageli ansambliga, ja vahel on pühapäeviti klubiüritus," räägib Johan Fuite. "Peamiselt on ju asi selles, et oleks koht, kus kokku saada, nii et ei

peaks kogunema kellegi koju või midagi üürima. Kõigile, kes on alla 20aastased, tundub noortekeskus poldril fantastilisena. Noortel, kes on 20aastased või vanemad, on sageli juhuluba ja nad saavad otsida lõbustusi ka mujalt. Kuid kõikidele pidudele tulevad nad siiski. Kui meil on siin pidu, on maja alati rahvast täis."

Johan Fuite mõtiskleb unikaalse ja õpetliku projekti üle. See tundub siiani veidi ebareaalne, kui ta ümber maja kõnnib. Ta on kogu projektist juba veidi eemale tõmbunud. "Pärast avamist ei olnud hoone enam ainult meie oma. Ehitamisfaasis oli meil väga tihedasti kokkupõimunud väike klubi ja nüüd on see saanud kõikide omaks. Niisiis on see tekitanud segaseid tundeid," ütleb ta naerdes. Kuid esimese on eriti õnnelik selle üle, et kõik läheb hästi ja et Noordoostpolderil on nüüd noortele pakkuda veel üks meelelahutuskoht.

UUED LIIKMESRIIGID

Riik tähelepanu keskmes: Tšehhi Vabariik

Praegune olukord

Tšehhi Vabariigi pindala on 78 866 km² ja elanike arv 10,3 miljonit, seega on keskmine rahvastikutihedus 130 inimest km² kohta. Umbes 75% rahvastikust elab maapiirkondades ja põllumajandusmaa moodustab veidi enam kui poole riigi kogupindalast. 2000. aasta jaanuaris elas 25% Tšehhi rahvastikust kuni 2000 elanikuga maa-asulates. Aastatel 1991 kuni 2000 suurenes maa-asulates elavate inimeste arv veidi samaaegselt linnaelanike arvu kahanemisega.

Maaelu arengus on tähtis osa põllumajandusel. Põllumajandussektoris viimase aastakümne jooksul toimunud ametkondlikud ja struktuurilised muutused on mõjutanud negatiivselt ka sotsiaal-majanduslikke tingimusi, eeskätt kasvava pikaajalise tööpuuduse, mõnede piirkondade rahvaarvu vähenemise ning teenuste osutamise ja infrastruktuuri nõrgenemise näol. Võrreldes rahvamajanduse kui tervikuga, on põllumajandussektoris töötavate inimeste ealine struktuur ebasoodsam ning naiste ja oskustöölise osakaal väiksem, kuigi tööhõivel põllumajanduses on siiski märgatavaid piirkondlikke erinevusi.

Maaelu areng ja multifunktsionaalne põllumajandus

Ühenduse abi raamprogrammis on viis rakenduskava, kaasa arvatud maapiirkondade areng ja multifunktsionaalne põllumajandus. Aastatel 2004–2006 kaasrahastatakse seda rakenduskava EAGGF-i arendusrahastust ja Kalanduse Arendusrahastust (FIG). Programmi üldine eesmärk on parandada põllumajandussektori toimimist majanduse kui terviku seisukohalt, arvestades järgmisi aspekte: tööhõive,

keskkonnakaitse, põllumajanduse säästev areng, metsa- ja veemajandus ning põllumajandussaaduste kvaliteetne töötlemine.

Kõnesolev rakenduskava on Tšehhi riikliku arengukava kontekstis kooskõlas kehtiva piirkondliku ja maaelu arengupoliitikaga, kuivõrd see toetab toiduainete ohutuse ja kvaliteedi tagamist, uute töökohtade loomist maapiirkondades, meeste ja naiste võrdõiguslikkust ja keskkonnatõimimuste parandamist.

Leader+ tüüpi meetmed Tšehhi Vabariigis

1. mail 2004. aastal sai Tšehhi Vabariik koos veel üheksa riigiga (Eesti, Küpros, Leedu, Läti, Malta, Poola, Slovaki Vabariik, Sloveenia ja Ungari) Euroopa Liidu täisliikmeks.

Need uued liikmesriigid võivad oma eesmärgi 1 programmi raames saada kasu EAGGF-i arendusrahastu poolt kaasrahastatud Leader-tüüpi meetmest. Leader+ tüüpi meetme ettevalmistamine Tšehhi Vabariigis algas seminaride ja koolituste organiseerimisega juba 2002. aastal ja Phare mestimisprojekt toetas neid üritusi igati.

Praegu on Leader+ tegevuskava kantud allmeetmena 2.1.4 rakenduskavasse "Maaelu areng ja multifunktsionaalne põllumajandus" ajavahemikuks 2004–2006 ettenähtud riiklike kulutustega 5 miljonit eurot strateegia rakendamiseks ja 1,53 miljonit eurot oskuste omandamiseks.

Korraldusasutus sai kokku 30 taotlust. Valiku tegi põllumajandusministri nimetatud ekspertgrupp vastavalt seirekomitee poolt heaks kiidetud kriteeriumidele. Riiklik valikukomitee hindas samal ajal strateegiaid ja 2004. aasta detsembri lõpuks selgus mõlema organisatsiooni antud punktide summa põhjal 10 parimat ja viis alternatiivset strateegiat.

Lepingute sõlmimine lõpetatakse peagi, nii et kohalikud tegevusrühmad võivad oma strateegiate raames juba taotluste vastuvõtmist alustada.

Korraldusasutusel on kavas reeglipäraselt korraldada koos väljavalitud kohalike tegevusrühmadega koosolekuid teabe suunamiseks, kasutada olevate rahaliste vahendite üle järelevalve teostamiseks ja nõuetekohase rakendamise kontrollimiseks.

Väljavalitud kohalikud tegevusrühmad ja nende tegevusvaldkonnad on esitatud alljärgnevalt:

(ES = ettevõtlussubjekt = äriühingu nimetus)

Kohalik tegevusrühm: Haná piirkond:

- Põllumajandusühistu Těšetice (ES) – Těšetice mehhaniseerimiskeskus;
- TJ Sokol Těšetice – TJ Sokol Těšetice polüfunktsionaalse kultuurikeskuse renoveerimine;
- Náměšťna Hané kohalik omavalitsus – Náměšťna Hané tervisekeskuse rekonstrueerimine;
- Luběnice kohalik omavalitsus – jalgrattatee Luběnice – Těšetice;
- Slatinice kohalik omavalitsus – Lípy tuletõrjedepoo rekonstrueerimine.

Kohalik tegevusrühm: kodanikeühendus “Lõuna-Böömimaa aia õis”:

- Zemcheba s.r.o. (ES) – pastöriseerimisseadme ostmine;
- Karel Gregora (ES) – destilleerimisseadmete ostmine;
- ZEAS AGRO a.s. Rábín (ES) – spetsiaalriiulitega laohooned õuntele;
- František Krump (ES) – lehepuhuri ostmine;
- Chelčicko-Lhenický mikropiirkond, kohalike omavalitsuste ühendus – tänapäevane kommunikatsioon; mikropiirkonna süsteem.

Kohalik tegevusrühm: mikropiirkond Buchlov:

- Břetislav Jakubík (ES) – vein Jakubík;
- Modrá kohalik omavalitsus – Modrá vabaõhumuuseum – tehnika ja tootmisrajatis käsitöömeistritele ja turistidele;
- Tupesy kohalik omavalitsus – Tupesy keraamikamuuseum.

Kohalik tegevusrühm: Český západ – Místní partnerství o.s.:

- Konstantinólázeňsko mikropiirkond – jalgrattateede märgistamine;
- Stříbrský piirkond – jalgrattateede märgistamine;
- Římskokatolická farnost OH – Püha Johannese kiriku säilitamine;
- Válek Květoslav (ES) – hooldus ja seadmete ostmine;
- Agrofarmy Bezručice s.r.o. (ES) – seadmete ostmine.

Kohalik tegevusrühm: Krajina srdce:

- Obec Borotín – biomassi turustussüsteemi loomine;
- Liho-Blanice, spol. s r.o. (ES) – võrdlusrajatise ehitamine tehnilise piirituse tootmiseks ning biogaasi ja biomassi jaama ehitamine kohaliku biomassi töötlemiseks;
- Obec Chotoviny – purustamis- ja sorteerimisliini kokkupanemine ja renoveerimine;
- Dobrovolný svazek měst a obcí Mikroregionu Venkov – välispartneri kaasamine e-külaturu infosüsteemi.

Kohalik tegevusrühm: Pobeskydí, z.s.p.o.:

- AGRO-DOMINIK, s.r.o. (ES) – põllumajandusliku masinaehituse uus viis;
- TOZOS spol. s r.o. (ES) – energeetiliste põllukultuuride kasvatamise tehnoloogia moderniseerimine;
- Družstvo Raškovice (ES) – biomassi kasvatamine ja koristamine;
- Ing. Jan Kopčák (ES) – puiduhakke tootmine;
- Czeslaw Sikora (ES).

Kohalik tegevusrühm: Podještědí:

- DTZ Liberec s.r.o. (ES) – laahoone lükandseina renoveerimine;
- Štěpánka Hyklová (ES) – Araabia hobuste tõuaretuseks vajalik varustus;
- Obec Proseč pod Ještědem – maastikuhooldusseadmete ostmine;
- Stará Dáma Křižany s.r.o. (ES) – tööhõive ja tootmise suurendamine siidriäris;
- Obec Křižany – Luzice arhitektuuri kasutamine elustandardi parandamiseks maapiirkondades.

Kohalik tegevusrühm: Poodří piirkond:

- Obec Suchdol n. O. – kultuuri- ja spordirajatiste renoveerimine kohalikus omavalitsuses;
- AGROSUMAK, a.s. Suchdol n. O. (ES) – prügikäitlustehnoloogia muutmine;
- ZEMSPOL, a.s., Studénka (ES) – prügimajanduse korraldamine Poodri kaitsealal.

Kohalik tegevusrühm: Posázaví, o.p.s.:

- OF ČR Votice o.s – “Katlaruum” – kohtumispaik, loodus ja kultuur;
- Obec Čerčany – park kohaliku omavalitsuse hoone juures;
- Jednota Sokol Louňovice pod Blaníkem – teabekeskuse ehitamine;
- Jiří Šternberg (ES) – Ječniště loss – katuste, fassaadi ja piirdeaia renoveerimine;
- Obec Chotýšany – Židáki veehoidla – ehitustööd ja tolmu eemaldamine.

Kohalik tegevusrühm: Pošumaví, z.s.p.o.:

- Ladislav Švec (ES) – pansion “Nad Kapličkou” maaturismi arendamiseks;
- František Šafanda (ES) – Šafanda keskus;
- Město Kdyně – Vítovky kultuurimaja;
- Střední zemědělská škola – meteoroloogiajaam.

Kohalik tegevusrühm: Přemyslovské střední Čechy:

- Město Velvary – Malovarsky tiigi renoveerimine;
- Zem. farma P.Reš (ES) – põllumajandusmasinate ostmine;
- Město Libčice n. Vlt. – vabaõhubasseini ümbruse renoveerimine, Libčice n. Vlt.;
- Město Slaný – maantee renoveerimine Dolínis.

Kohalik tegevusrühm: Sdružení růže:

- Ing. Blíženec (ES) – äriühingu hoonete ehitamise lõpetamine;
- Město Borovany;
- Obec Pohorská Ves;
- Klášter Nové Hrady – korstnate ja sindelkatuse renoveerimine;
- Sdružení Růže.

Kohalik tegevusrühm: Vladař, z.s.p.o.:

- Město Toužim – teabe saamise õigus, linnakodanike aktiivne osavõtt;
- BOTEPLUS s.r.o. (ES) – tehnilise varustuse ajakohastamine põllumajandusteenuste pakkumisel – masinate ostmine rohumaaade ja karjamaade hooldamiseks;
- Obec Lubenec – liikuv kultuuri- ja sotsiaaltöökeskus;
- Obec Třebeň – “Maa vaateaknad” – küla väljanägemise parandamine;
- Obec Valeč – piirkondadevaheline koostöö Chebská stezka.

Kohalik tegevusrühm: Vltava, o.s.:

- PRO – ODPAD, o.s. – jahvatusmasina ostmine Kompostárna Jarošovicele;
- Pomoc Týn n. Vltavou o.s. – kohtume Čihovice külaväljakul;
- Josef Krška (ES) – uue traktori ostmine;
- Milena Křišťanová (ES) – uue traktori ostmine võimsusega 108–140 kW;
- Ing. Miroslav Jiříček (ES) – taluhoone rekonstrueerimine.

Kohalik tegevusrühm: Srdce Čech, o.p.s.:

- František Michálek (ES) – poolrippader;
- Svazek obcí mikroregionu Bratronicko – o.p.s. Srdce Čech ühinenud mikropiirkondade arvutiside;
- Jaroslav Kohout (ES) – hobusetallide rekonstrueerimine;
- Svazek obcí Střední Povltaví – teabekeskuse loomine kohalike omavalitsuste ühendusele Střední Povltavís.

Kohalik tegevusrühm: Rozvoj Krnovska OPS:

- Ing. Ilja Miovský (ES) – äriühingu vahendite moderniseerimine;
- Oldřich Pustka (ES) – tolmukindla ja kindlustatud tööluspinna loomine.

Kontakt:

ühenduse abi raamprogrammi korraldusasutus

Ministry for Regional Development
European Integration and Structural Funds
Department
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1
Czech Republic

Ühenduse abi raamprogrammi tegevdirektor

Hr Arnost Marks

Tel +420 224 861 424

Faks +420 224 812 930

E-post: arnost.marks@mmr.cz

Leader+ seminar Soomes

vasakult paremale: Timo Vesiluoma, Suupohja arenguassotsiatsioon; Eero Uusitalo, Soome põllumajandus- ja metsandusministeerium; Jean-Michel Courades, Euroopa Komisjon; Véronique Weyland-Ammeux, Leader+ Contact Point.

Leader+ vaatluskeskus pidas 6.–10. aprillini 2005. aastal Soomes oma esimese väljasõiduseminari teemal “Uus oskusteave ja uued tehnoloogiad maapiirkondades”.

Leader+ lähenemisviisi toimimas, näiteks innovatsiooni, alt-üles-lähenemise, säästlikkuse, parima tava ja eriti koostöö osas. Kõik see toimus suhteliselt väikeses Pohjanmaa piirkonnas!

Soome vaatepunkt

Kuigi Soome on paljude jaoks tuntud arenenud info- ja sidetehnoloogiaoskustega riigina, andis seminar ülevaate ka muudest seminari teemaga seotud aladest. Soome ei olnud teerajajaks mitte ainult uute tehnoloogiate omaksvõtmisel, vaid ka Leader+ algatuse vastuvõtmise osas. Hästi juurdunud puidutööstuse ja kõrge keskkonnateadlikkusega riigi puhul ei ole üllatav, et seminar pakkus rikkalikku programmi, kus osavõtjatel oli võimalik saada teavet suure hulga Leader+ kaudu rahastatud projektide kohta ja näha

Teemast

Leader+ algatuse uuenduslik iseloom kõnesoleva keskeste teema osas ei ole seotud üksnes uute tehnoloogiate rakendamise maapiirkondades, vaid võib tähendada ka traditsioonilise oskusteabe kasutamist turgude avamiseks uutele toodetele või teenustele või uusi teadmisi piirkondlikus juhtimises. Seminaril tutvustatud uuenduslikud meetmed aitavad tõenäoliselt kaasa majanduse mitmekesistamisele, konkurentsivõimele ja maapiirkondade majanduskasvule kogu ELis. Seminari peamised eesmärgid olid järgmised: pöörduda Leader+ algatuse raames kohalike tegevusrühmade poole, vahetada kogemusi ja seisukohti nen-

Külaskäik Kauhajoki Foodparki aladele.

Leader+ programmi toetus annab käegakatsutavaid tulemusi.

de strateegiate ja programmide kohta ning algatada riikidevahelisi koostööprojekte.

Üritusest

Suupohja arenguassotsiatsiooni peadirektor Timo Vesiluoma tervitas 120 osavõtjat, kaasa arvatud Leader+ programmi kohalikke tegevusrühmi, kes olid üles näidanud oma erilist huvi seminari teema vastu. Suupohja oma kohaliku kogemusega puidu-, mööbli- ja toiduainetööstuse, põllumajanduse ning automatiseerimissüsteemide osas oli Leader+ seminarist osavõtjatele Soome oskusteabe ja uue tehnoloogia kui kohaliku tegevusrühma töö eeltingimustega tutvumiseks suurepärane koht. Programmis oli ka riikidevahelise pilootprojekti Transnet tutvustus, mis seob kaheksat piirkonda viies liikmesriigis – Iirimaa, Soome, Madalmaad, Itaalia ja Prantsusmaa – ja mille eesmärgiks on maapiirkondade ettevõtjate võimekuse arendamine ekspordi ja turunduse alal koostöövõrgustike ja koolitusprogrammide abil. Läbiviidud õpikojad võimaldasid arutelusid seminari teemadel, sealhulgas Leader+ programmi süvalaiendamine ja uuendus Soome kontekstis, sotsiaalhoolekandetehnoloogia ja uued tehnoloogiad info- ja sidetehnoloogiasektoris.

Teuva, Jurva ja Kauhajoki linnad olid teise seminaripäeva võõrustajateks. Teuvas tutvustas oma põhitegevusalasid täiskasvanute hariduskeskus TEAK, kus tegeldakse traditsioonilise ja tööstusliku käsitööga ning katsetatakse uusi puidutöötlemistehnoloogiaid. TEAK, mis on selles sektoris juhtiv ettevõtte, teavitas seminarist osavõtjaid sellest, kuidas katsetatavad töötlemisviisid pakuvad Euroopa alternatiivi vihmametsaliikide säästmisele ja kuidas kõnesolevat tehnoloogiat riikidevahelises koostööprojekti "Iiri Sitka kuuse puidu termotöötlemine" (vt Leader+ Magazine, esimene number) juba rakendatakse. Osalejad tutvusid ka lasertehnoloogia, puidu kokkupressimise ja termotöötlemisega.

Jurvas Leader+ programmi rahade abil hiljuti ehitatud Nikkarikeskus, tootekujundusele ja turundusele keskendu-

nud puutöökeskus, tutvustas keskuse rolli ja selle mitmesuguseid saavutusi oskusteabe läbi. Keskus propageerib ka tiseritöö oskusi, korraldab näitusi ja pakub mitmesuguseid äri ja toodetega seotud teenuseid. Samuti tehakse koostööd naabruses asuva kohaliku tehnikakooliga.

Kauhajoki toiduainete tehnopargis, mis hõlmab katsetehast, ettevõtlusinkubaatorit ja logistikafunktsioone, näidati ja kirjeldati toiduainetööstuses rakendatavaid uusi tehnoloogiaid. Külalised said teavet selle kohta, kuidas uus oskusteave loob sünergiaid, mis tulevad kasuks niisugustele funktsioonidele nagu müümine, turustamine, ladustamine, pakkimine ja tootmine.

Riikidevahelisel koostööl oli programmis tähtis koht ja viimasel päeval korraldati neli temaatilist ümarlauda: jäätmetehnoloogiad, Leader+ süvalaiendamine (kaasa arvatud uued ELi liikmesriigid ja kandidaatriigid), taastuvenergia ja võrgustike loomine. Ümarlauad keskendusid nendes valdkondades partnereid ja projekte otsivatele kohalikele tegevusrühmadele. Seda protsessi lihtsustasid üks-ühele kohtumised, et kohalikele tegevusrühmadele koostööprotsessi alustamise osas nõu anda ja aidata neil määratleda riikidevahelise projekti läbiviimisega seotud vajalikke etappe. Lõpuks andis väike koostöömess lisateavet parima tava näidisteks oleva nelja projekti kohta.

Leader+ programmi veebilehelt <http://europa.eu.int/comm/leaderplus> on võimalik saada lisateavet seminari esitluste, õpikodade ja tulemuste kohta.

Suupohja arenguassotsiatsiooni meeskond.

Soome,
6.–10. aprill 2005

Käsitöö Pohjanmaa Nikkarikeskuses, mööblitööstuse oskus- ja teabekeskuses.

Külaskäik TEAKi (Teuva täiskasvanute õppekeskus).

Leader+ veebilehe uus kujundus

Leader+ veebilehel on uus kujundus! Sellel on ka mõned uued funktsioonid, mis koos paljude linkidega muudavad veebilehe mitmekülgeks abivahendiks kõigile neile, kes on huvitatud maaelu arengust ELis ja eriti Leader+ algatusest.

Kodulehe menüüd ja üldine teave on kättesaadavad kõigis laienenud ELi keeltes. Leader+ algatusega seotud konkreetne teave, nagu riiklikud programmid koos teabega algatustest, projektidest ja kohalikest ettevõtjatest, on nii päritoluriigi kui inglise keeles.

Lehekülg pakub oma staatilise ja interaktiivse osaga külastajale mitmesuguseid otsinguvõimalusi. Staatilisest osast on võimalik leida niisugust teavet nagu "Kes on kes" Leader+ programmis, st andmeid inimeste kohta, kes töötavad Leader+ vaatluskeskuses ja *Contact Point*'is, ja nende kohta, kes töötavad riiklikul tasandil eri liikmesriikides riiklike ja piirkondlike programmide toetamiseks. Riikide andmestikud sisaldavad põhifakte eri riiklike Leader+ programmide kohta, muud programmdokumendid on kättesaadavad "Väljaannete", "Raamatukogu" ja "Arhiivi" rubriigis. "Väljaannete" rubriigist on näiteks võimalik alla laadida "Flash Newsi" ja Leader+ Magazine'i ning raamatukogus on saadaval palju abidokumente, mis kajastavad programmi erinevaid aspekte, nagu seire, hindamine, metoodika, koostöö ja parim tava.

Sündmuste rubriik sisaldab kasulikku kalendrit Leader+ ürituste kohta, hõlmates ka Leader+ vaatluskeskuse ja riiklike võrgustikukeskuste korraldatud üritusi ja muid huvipakkuvaid sündmusi neile, kes tegelevad maaelu arendamisega. Veebilehe kaudu on võimalik registreerida konverentsidele ja seminaridele. Samuti on võimalik alla laadida

Leader+ turundusmaterjale, sealhulgas logosid, pilte, näidiseid ja muud praktilist materjali.

Interaktiivne Leader+ sisaldab mitmesuguseid abivahendeid pääsemaks arvukatesse andmebaasidesse, mis on koostatud ja mida ajakohastatakse Leader+ teabe levitamiseks kogu Euroopas. Siin on võimalik kasutada oma koostööprojektidele partnerite leidmiseks uuendatavat "partnerotsingu" abivahendit, millega saab teha otsingut nii kohalike tegevusrühmade kui ka koostööprojektide andmebaasis. Väljaannete tellimine on võimalik nii veebilehe kui väljaannete endi kaudu.

Ükski veebileht ei ole täielik ilma külastajatelt tagasiside saamise võimaluseta, ja Leader+ ei ole erand. Kasutades nuppu "Kontakt" avaneb võimalus teavitada Leader+ vaatluskeskust oma tegevusest Leader+ programmis ja tekkinud küsimustele vastatakse e-posti kaudu, kui vastus juba ei leidu KKK andmebaasis.

Tutvu veebilehega kohe! <http://europa.eu.int/comm/leaderplus>

Leader+ Magazine

Ajakirja **Leader+ Magazine** annab kolm korda aastas välja maapiirkondade vaatluskeskus.

Leader ("maapiirkondade majanduse arendusmeetmete ühendamise") on ühenduse algatus, mille käivitas Euroopa Komisjon ja mille tegevust koordineerib põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat (üksus F3). Ajakirja Leader+ Magazine sisu ei pruugi tingimata edasi anda Euroopa Liidu institutsioonide vaateid.

Toimetus: Euroopa maapiirkondade vaatluskeskus.

Õiguslikult vastutav isik: Athanasios Christidis, Euroopa Komisjon, põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat, üksus F3, 130 rue de la Loi, B-1040 Brüssel.

Käesoleva numbriga kaastöölised: Leader+ siseriiklike koostöövõrkude üksused.

Fotod: kõigi fotode autoriõigus kuulub Euroopa Komisjonile, välja arvatud eraldi märgitud fotod.

Kaanefoto: Luksemburgi riikliku koostöövõrgu üksuselt.

Leader+ Magazine ilmub üheksateistkümnes Euroopa Liidu ametlikus keeles ning selle tiraaž on 35 880.

Lisateave: Leader+ Contact Point, rue du Marteau 81, B-1000 Brüssel. Tel: +32 2 235 20 20. Faks: +32 2 280 04 38. E-post: contact.point@leaderplus.org. Veebileht: <http://europa.eu.int/comm/leaderplus>

© Euroopa ühendused, 2005

Paljudamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale.

Trükitud Itaalias

TRÜKITUD VALGELE KLOORIVABALE PABERILE

Ajakirja Leader+ Magazine lisatellimuseks

kirjutada e-posti aadressil contact.point@leaderplus.org või saata tellimus faksi või posti teel, märkides oma täielikud kontaktandmed, tellimuste arvu ja sobiva keeleversiooni, järgmisel aadressil:

Leader+ Contact Point
81, rue du Marteau
B-1000 Brussels
BELGIUM
Tel: +32(0) 2 235 20 20
Faks: +32(0) 2 280 04 38

Võite end vormistada ka Leader+ väljaannete tellijaks. Oma nime lisamiseks meie meililisti kasutage palun vormi, mis on kättesaadav järgmisel aadressil:

<http://europa.eu.int/comm/leaderplus>

Nimetus:

Leader ("maapiirkondade majanduse arendusmeetmete ühendamine").

Programmi liik:

Ühenduse algatus.

Sihtvaldkonnad:

Leader+ hõlmab kolme meetet:

- 1. meede – alt-üles-lähenemisel põhinevate lõimitud territoriaalsete maaelu arendamise katsestrateegiatega toetamine;
- 2. meede – maapiirkondadevahelise koostöö toetamine;
- 3. meede – koostöövõrkude rajamine.

Prioriteetsed strateegilised teemad:

Komisjoni poolt kehtestatud Leader+ programmi prioriteetsed teemad on järgmised:

- loodus- ja kultuurivarade tõhusaim kasutamine, sealhulgas paikkondade väärtustamine;
- maapiirkondade elukvaliteedi parandamine;
- kohalike toodete väärtustamine, eelkõige väikeste tootmisüksuste turulepääsu lihtsustamine ühistegevuste kaudu; ja
- uue oskusteabe ja uute tehnoloogiate kasutamine maapiirkondade toodete ja teenuste konkurentsivõime suurendamiseks.

Abisaajad ja abikõlblikud projektid:

Leader+ programmiga antakse finantsabi partnerlustele ehk kohalikele tegevusrühmadele, mis moodustatakse avaliku, era- ja mittetulundussektori liikmetest nende piirkondade kohalike arenguprogrammide rakendamiseks. Leader+ eesmärk on aidata maaettevõtjatel kasutada oma piirkonna pikaajalist potentsiaali. See soodustab integreeritud, kõrgekvaliteediliste ja originaalsete strateegiatega rakendamist säästva arengu tagamiseks ning samuti riigisisest ja riikidevahelist koostööd. Selleks et koondada ühenduse ressursid kõige perspektiivsematesse strateegiatesse ning anda neile parimad võimalused, antakse pärast valiku tegemist rahalist abi üksnes piiratud hulga maapiirkondadele. Valiku tegemine on avalik ning rangete eeskirjadega reguleeritud.

Iga kohaliku arenguprogrammi alusel võidakse rahastada üksikprojekte, mis vastavad kohalikule strateegiale. Kõik projektid, mis on abikõlblikud rahastamiseks Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EAGGF), Euroopa Regionaalarengu Fondi (EFRD) ja Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) kaudu, on abikõlblikud rahastamiseks ka Leader+ meetme kaudu.

Kohalike tegevusrühmade otsustustasandil peavad majandus- ja sotsiaalpartnerid ning ühendused moodustama vähemalt 50 protsenti kohalikust partnerlusest.

Programmitöö kestus:

2000–2006.

Ühenduse toetus:

5 046,5 miljonit eurot, millest 2 106,3 miljonit eurot (2 143,5 miljonit pärast vahepealset indekseerimist) on pärit EAGGF-i arendusrahastust ning ülejäänud avalikust ja erasektorist.

